

GLAS GORENJSKE

Ob prazniku slovenske delavske mladine

V soboto, 21. in v nedeljo 22. maja se bodo zbrali v Kranju mladi delavci iz vse Slovenije. Ob 10. obletnici osvoboditve bo ta mladinska manifestacija revija naporov in uspehov mladege rodu med ljudsko revolucijo in v prvem desetletju svobodne graditve.

Proslave in manifestacije, karšna bo prihodno nedeljo v Kranju, močno pripomorejo, da ne zbledi spomin na dni osvobodilnega boja. Taka srečanja mladine so most, preko katerega si svelte tradicije ljudske revolucije utirajo pot v sreču novih generacij.

Prebiram medvojno časopisje, ki so ga izdajale partizanske tiskarne. Niram ga mnogo priroki. Po nekaj številk »Ljudske pravice«, »Slovenskega poročevalca« in »Partizanskega dnevnika«. Vendar že iz tega skromnega gradiva jasno razberem, kako globoka revolucionarna zavest je prevevala naš mladino in jo vodila pri najbolj tveganah in junakih dejnjih.

V »Partizanskem dnevniku« št. 285 od 28. oktobra 1944. leta nam mladinec Jože Smole opisuje četni mladinski sestanek. Slabo smo oblečeni, slabo obutti, tako nekako govoriti četni sekretar, vendar moramo združati. Naše zaledje in vojska čutita isto, zato bomo zmagali. »V vseh, ki so sestanku prisostovali,« piše v članku, »se je porajala ena sama misel, velika in resnična: preko trpljenja, žrtvet in naporov, gremo svobodi in srečni bodočnosti naproti.«

Zbor delavske mladine v Kranju bo imel torej tudi mobilizacijski značaj. Mobiliziral naj bi mladino za novo akcijo, ki naj pospeši rast socialističnih sil. V tem pogledu je bilo že v pripravah na to praznovanje precej narejenega. Skoraj po vseh delovnih kolektivih so se spet formirale mladinske organizacije. Organi delavskega upravljanja so se temeljite zachele pečati z raznimi mladinskimi problemi. S problemi vzgoje, kvalifikacij, razvedrila itd.

Zbor delavske mladine je že vnaprej dosegel velik moralni uspeh tudi zato, ker je razgibal vse politične in množične organizacije, da so se začele intenzivne ukvarjati z misljivo mladino.

Misel sicer še ni akcija, toda to ona postane, brž ko osvoji množice. In to se mora zgoditi! Zato je dolžnost vseh naših ljudi, da zbor delavske mladine z vsemi silami podpro, da se tegu zborna v največjem številu udeleži.

To bo priznanje, ki ga naš mladi delavec popolnoma zasluži.

S. B.

Posvet sekretarjev in predsednikov SZDL kranjske komune

V petek je bil v Kranju posvet sekretarjev in predsednikov osnovnih organizacij SZDL s področja kranjske komune. Posvet je vodil predsednik komunskoga odbora SZDL tovarš Martin Košir.

Sklicanje posveta so narekovali objektivne potrebe, kajti po občnih zborih so z delom pričeli novi odbori osnovnih organizacij SZDL in med njimi, in odborom komune je bilo treba utrditi koordinirano delovanje ter ohraniti kontinuiteto v delu. Sklicanje pa so narekovali tudi nekateri konkretni problemi, ki so v tem času glavnih faktorji v spremembah našega družbenega življenja in najbolj razgibavajo naše množice.

Sprejemanje družbenih planov je imelo širok odmev tudi med člani SZDL, ki so živahnogelegi v raprave in pogostodajali umestne predloge. Razprave so bile letos živahne tudi spričo tega, ker se je letos naša investicijska politika bistveno spremenila. Pri tem so se med nekaterimi krogmi razširila napačna tolmačenja in lokalistična gesla, ki jih je in ki jih mora SZDL odločno pobijati.

OBČINSKI PRAZNIK V BEGUNJAH

Slavili so obletnico zmage

Letos so v Begunjah že tretjič praznovali svoj občinski praznik, toda še nobeno leto ni bilo praznovanje tako slovesno kot letos. Razen domačinov so se udeležili slavja tudi številni gostje.

V sredo, 4. maja, na dan, ko so bile Begunje in zloglasni zapori osvobojeni ter je skoraj 700 mučenih Slovencev - zapornikov dočakalo toliko zaželeno svobodo in se rešilo strahu, da bi tudi oni pomnožili vrste tisočev, ki so jih pobile razbesene fašistične horde - je bila slavnostna seja ObLO Begunj z vsemi odbori množičnih organizacij.

Hud nalin v soboto je žal prepričil, da bi zagoreli krešovi po okoliških gričih, gorah in grebenih.

Naslednji dan, v nedeljo, je bilo glavno praznovanje, ki je bilo obenem praznovanje 10-letnice osvoboditve begunjskih zapornikov in počastitev talcev, ustreljenih v Begunjah. Ze pred 9. uro zjutraj so se pred gasilskim domom začeli zbirati gasilci, jeseniška godba na pihala, šolska mladina in ostali vaščani, ki so ob 9.30 uru krenili v dolgem sprevodu po Begunjah na dvorišče gradu - bivših zloglasnih zaporov - kjer je bila slavnost.

Besede tovarišice Kozar - bivše zapornice begunjskih bunkerjev - ki je govorila o boju in trpljenju zapornikov in talcev, so vsem navzočim globoko segle v srce.

Po državnih himnih, ki jo je zaigrala jeseniška godba na pihala, je najprej spregovoril predsednik SZDL Begunje tov. Jože Kejzar. Pozdravljal je vse navzoče posebno pa delegate odborov ZB; na kratko je očital pomen praznovanja občinskega praznika Begunje ter v iskrenih besedah še enkrat priznal strahote in trpljenje vaščanov in priporokov v Begunjah pred zgodovinskim 4. majem 1945. Navzoči so z enominičnim molkom počastili spomin padlih talcev, nakar so delegati Glavnega odbora ZB, okrajinah in mestnih odborov Kranj in Radovljica ter Mestnega odbora ZB Škofja Loka, ObLO in odbora SZDL Begunje, bolnišnice v Begunjah itd. ponese vence na grobove talcev v Begunjah in Dragi.

Besede tovarišice Kozar -

bivše zapornice begunjskih bunkerjev - ki je govorila o boju in trpljenju zapornikov in talcev, so vsem navzočim globoko segle v srce.

J. P.

S SEJE LOMO JESENICE

Potrdili so zaključne račune

V četrtek popoldne je LOMO Jesenice na svoji seji razpravljal in potrdil zaključne račune 11 podjetjem, med katerimi je bila večina gostinskih obratorjev in gostišč. Iz obrazložitev je bilo razvidno, da so vse pregledana podjetja zadovoljno poslovala. Komisija načrta sicer možnosti nadaljnega zboljšanja in pogoje za zniževanje cen, kar pa podjetja do slej niso upoštevala. Knjigarna je ostvarila visok dobitek in seveda tudi visoke plače —

popvrečno na enega zaposlenega 11.521 din. Med 4 uslužbenimi je le eden visokokvalificiran. Knjigarna bi lahko znižala cene nekaterim knjigam. Za gostišče »Pri Konjiču« na Javorniku je bila komisija mnena, da bi moralo to podjetje sprito precejšnjega prometa ostvariti več dobička. Na tej seji je ljudski odbor razpravljal še o predlogu zadnjih zborov volivcev in o spremembi odloka o lokalnem prometem davku. — pp

Iz vsebine

- Bohinj ob 10. obletnici osvoboditve
- Dve Nemčiji
- ZADNJI BOJ V BEGUNJAH
- Nov muzej v Škofji Loki
- Koncert kranjskih gimnazij
- Med tržiškimi športniki
- Miha Klinar: BEG

Seja sveta za gospodarstvo OLO Radovljica

Pretekli tork je zasedal v Radovljici Svet za gospodarstvo Okrajnega ljudskega odbora v Radovljici in razpravljal o tekočih vprašanjih s področja posameznih gospodarskih predpisov. Razpravljal pa je prav tako tudi o planštarstvu in o nekaterih obrtnih zadevah, predvsem o izdajanju obrtnih dovoljenj.

ZA NAPREDEK NAŠEGA ŠOLSTVA

Posvet o šolskih odborih in o reformi šolstva

10. maja je bil v Kranju posvet vidnejših prosvetnih delavcev in sekretariata SZDL za Gorenjsko. Posvet je vodila predsednik Sveta za prosveto in kulturo tovarišica Gostiševa. Prisostvovali pa so mu tudi tovarš Mirko Zlatnar, predsednik odbora SZDL za Gorenjsko, tovarišica Zvonka Lesjak, sekretar Okrajnega odbora SZDL za Gorenjsko in Milan Kristan, predsednik OLO Radovljica.

Sekretariat SZDL je že na eni svojih prejšnjih sej razpravljal o šolstvu in ugotovil, da kljub temu, da je problem družbenega upravljanja in reforme šolstva trenutno eden najaktualnejših v naši stvarnosti, ni prave razgibanosti v reševanju tega problema. Tako ne od strani prosvetnih delavcev kot tudi ne političnih organizacij in prebivalstva. Zato je smatral sekretariat za nujno, da se sklicuje najprej posvet s prosvetnimi delavci, potem pa tudi posvet s vsemi predstavniki šolskih odborov na Gorenjskem in posvet za vsako komuno posebej, na katerih bi se morda dale najti nekatere smernice, po katerih bi se pospešil razvoj našega šolstva v pravo socialistično šolstvo.

Tovarišica Gostiševa je poučevala, da šolski odbori še niso pokazali vidnejših uspehov in da so zaenkrat ostali le bolj na področju reševanja gospodarskih problemov šol, niso pa mogli postati tista prava vez med šolo in ljudstvom, ki naj bi bila njih prva nalog.

Iz razprave se je pokazalo, da šolski odbori tudi niso našli pravega stika (oziora da je ponekod prišlo celo do nekakšnih trenj) med ObLO na eni in učiteljstvom na drugi strani. To kaže, da je po eni strani naša šola okorela, pouk nezanimiv, po drugi strani pa, da je učni program preobsežen in pretrpan z nepotrebnimi podrobnostmi. Razen tega pa tudi, da naš prosvetni kader ni opravil tistega, kar bi moral. Morda je doslej ostal preveč osamljen, ni našel pravilne povezave s celotnim družbenim razvojem, pa tudi tistega idealizma, ki bi ga moral imeti pravi socialistični vzgojitelj, pri njih skoraj nismo opažali. Šola ni le državna ustanova in učitelj, ne zgolj uradnik, ampak se od njega zahteva še mnogo več.

Nujno bo, da se bo vprašanje šolstva reševalo javno in da bodo sodelovali vsi, ne samo prizadeti. Temo pa je, da leži glavna skrb na prosvetnih delavcih in da bodo ti moral načrtati rešitev večine problemov. Pri tem pa bodo morale kreplje sodelovati vse organizacije — posebno pa SZDL.

Na posvetu je bilo v razpravi naniznih in prikazanih mnogih problemov, manj pa je bilo ugotovljenih rešitev.

Skljenjeno je bilo, da se še v letosnjem šolskem letu organizira posvet šolskih odborov, da je, da naj bi podružnice Društva profesorjev in Društva učiteljev sklicele širše seje, sklicajo naj se posveti z upravitelji šol in ravnavljenci gimnazij. Na terenu pa moramo doseči večjo povezavo med šolskimi odbori, političnimi organizacijami in ObLO.

Delovni sestanek mladih metalurgov

Mladina v kovinski in metalurški industriji je sposobna reševati še tako težke naloge

V okviru majskega praznovanja delavske mladine Slovenije — 10 let v svobodi, je bilo preteklo soboto na Jesenicah I. zborovanje mladih kovinarjev in metalurgov Slovenije, ki se ga je udeležilo okoli 200 delegatov iz 39 podjetij. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki oblasti, političnih organizacij in družbenega upravljanja, med njimi član CK ZKS in Izvršnega sveta LRS Milko Goršič, sekretar OK ZKS za Gorenjsko Mirko Zlatnar, predsednik CK LMS Franček Mirtič in drugi.

Na osnovi referata člena tovarniškega komiteja LMS jesiške železarne Jožeta Varla, ki je analiziral delo, probleme in naloge mladine v industriji, se je razvila živahnata razprava, v kateri je sodelovalo okoli 30 delegatov in gostov.

Zborovanje in razprava je bila v celoti uspešna. Mladinci so pokazali vrsto problemov, s katerimi se srečujejo v proizvodnji, družbenem upravljanju, političnem in kulturnem izjavljaju.

Mladina se v novih organizacijskih oblikah ni znala dovolj uveljaviti. V mnogih podjetjih je bila zelo slabo zastopana v delavskih svetih ali upravnih odborih. V »Verigi« v Lescah je v DS samo en mladinec, v Želzarni na Jesenicah je pri zadnjih volitvah v DS kandidiralo 6 mladincev, izvoljen pa je bil le eden, v obratne DS pa je bilo med 251 članom izvoljenih 21

je pred leti skrbelo za politično in splošno vzgojo ter druga vprašanja mladih ljudi, 24 aktivov. Mladina je bila seznanjena s proizvodnjo problematiko, spremljala je delo mladinskih in proizvodnih brigad itd. V zadnjih dveh letih pa je bila vsa skrb za 1913 mladincev prepuščena sindikatu.

Mladina se v novih organizacijskih oblikah ni znala dovolj uveljaviti. V mnogih podjetjih je bila zelo slabo zastopana v delavskih svetih ali upravnih odborih. V »Verigi« v Lescah je v DS samo en mladinec, v Želzarni na Jesenicah je pri zadnjih volitvah v DS kandidiralo 6 mladincev, izvoljen pa je bil le eden, v obratne DS pa je bilo med 251 članom izvoljenih 21

pred zaključkom zborovanja je mladina poslala predsedniku republike maršalu Titu pozdravno pismo, v katerem mu sporoča, da je bilo to posvetovanje del borbenega programa mladih delavcev, za dvig delovne storilnosti in sodelovanja pri građevini socialistične družbe.

J. P.

S SEJE LOMO JESENICE

Potrdili so zaključne račune

V četrtek popoldne je LOMO Jesenice na svoji seji razpravljala in potrdila zaključne račune 11 podjetjem, med katerimi je bila večina gostinskih obratorjev in gostišč. Iz obrazložitev je bilo razvidno, da so vse pregledana podjetja zadovoljno poslovala. Knjigarna je ostvarila visok dobitek in seveda tudi visoke plače —

UMIK SOVJETOV IZ PORT
ARTHURA IN DAJRENA

Sovjetske čete so se začele umikati iz kitajskih pristanišč Port Arthurja in Dajrena, ki so ju zasedle po pogodbi, sklenjeni s Čangkajškovo vlado. Pogodba je bila revidirana leta 1950 na poganjih med sovjetskimi in kitajskimi predstavniki.

KONFERENCA V SIMLI

10 dežel, med njimi tudi Japonska, Indonezija, Pakistan, Vietnam, so se na pobudo predsednika indijske vlade Nehruja, sestali na konferenci v Simli. Na konferenci bodo proučevali ameriško pomoč azijskim deželam.

**MOSKVA JE SPREJELA
INDIJSKE
PARLAMENTARCE**

V Moskvo je prispelo 12 indijskih parlamentarcev, ki so prišli v Sovjetsko zvezo na povabilo sovjetske vlade. Na glavnem letališču so delegacijo sprejeli ugledni predstavniki sovjetske vlade in indijskega poslaništva.

**INCIDENT NA MEJI
S PAKISTANOM**

V incidentu, ki se je pripetil na indijsko-pakistanski meji v južnem Kašmiru, je bilo ubitih 11 indijskih vojakov.

Do incidenta je prišlo zaradi spora za ozemlje na meji med obema deželama. Na mesto incidenta so prišli predstavniki OZN.

**KULTURNI STIKI
Z JUGOSLAVIJO**

V New Delhiju so ustavili indijsko-jugoslovansko kulturno društvo. Za predsednika je bil izvoljen V. Mavalanka. Društvo se bo trudilo predvsem poglobiti kulturne stike med narodi Indije in Jugoslavije.

**EKSPLOZIJA
NA VOJNI LADJI**

Iz Tajpeha poročajo, da je eksplodirala neka Čangkajškova ladja, polna streliva. Eksplozija je nastala v pristanišču Kelung na Severni Formozi. Ubitih je bilo sedem ljudi, dva mornarja pa sta bila ranjena.

**OBSODBA CERKVENE
OLIGARHIJE**

Vrhovni svet peronistične stranke je ostro kritiziral demonstracije proti javnemu redu, ki jih organizirajo reakcionarni elementi s pretvezo, da branijo vero. Svet jih obsoja kot poskuse cerkvene oligarhi, da bi rušila enotnost naroda, tudi za ceno javnega miru in reda.

Koristilo bo razvoju turizma

Na letališču v Lescah bo 15. junija začela obratovati redna letalska proga Ohrid - Beograd - Zagreb - Lesce

Letališče v Lescah pri Bledu, ki je do nedavnega služilo zgolj športnim namenom, preurejajo za potrebe potniškega in tovornega prometa. Že 15. junija bo JAT vzpostavil redno letalsko zvezo z Ohridom, preko Zagreba in Beograda. Na Letališču pa bodo na razpolago tudi letala za priložnostno poletje na Reko, Split in Dubrovnik, zavezno z Celovškim letališčem in drugimi kraji.

Gradbena dela na letališču so v zaključni fazi. V zadnjih nekaj mesecih so dogradili postajno poslopje, ki je nad 30 m dolgo in 18 m široko. V zgradbi bodo vsi uradni prostori, za

rino, potne liste, komandni stolp z vsemi potrebnimi napravami in restavracijski prostori. Urejujejo tudi vzletišče in ostopalo okolico; na Joštu pri Kranju pa bodo v kratkem uredili radiofonijo, s pomočjo katere bodo lahko urejali pristajanje letal v primeru megle ali slabega vremena. Tudi na samem letališču bodo uredili vse potrebne radijske in meteorološke naprave, da bo letenje kar najbolj varno.

Prav gotovo bo tako preureditve letališča koristna. Po zanimanju, ki ga kažejo inozemci za leško letališče, predvsem Angleži, Franci, Holandci, Švedi in drugi, pričakujejo v Lescah živahen letalski promet. To pa

bodo hkrati pomenilo korak naprej v razvoju našega turizma, saj bo izletnikom omogočeno, da se pomladni in v zgodnjem poletju, po nekaj urnem smučanju na Pokljuki, popoldne že lahko kopljeno na Reki. Letališče v Lescah pa bo služilo tudi drugim namenom, naj si bo za škropljenje gozdov ali polj pri razmahu škodljivcem, ali pri gorskem reševanju, gasenju itd.

Pred tedni so že preiskusili prvo skupino padalcev-reševalcev, ki so jih odvrgli na zasneženo Pokljuko, kjer naj bi bil plaz zasul smučarjev. Iz letališča v Lescah pa bodo odvajali tudi razno sadje, rabe, žabe in druge proizvode na tržiču v sosedne države. -jp

**Lani 82,5 milijonov
potrošniških posojil**

Lani je jeseniška banka odobrila 2.081 prosilcem potrošniških posojila, v skupni višini nekaj nad 82,5 milijonov dinarjev, kar pomeni povprečno 44.700 din na prosilca. Največ prosilcev je najejo kredit za dobo 12 mesecev, mnogi pa tudi za nad 24 mesecev in so si s tem denarjem nakupili stanovanjsko opremo, obleko ali perilo.

Teden ZB na Jesenicah

Mestni odbor Zveze borcev NOV na Jesenicah se je odločil posvetiti teden od 9. do 15. maja v bivšem borcu iz narodnoosvobodilne borbe. Vse dni v tednu so bile prireditve in proslave.

V ponedeljek je bila seja Mestnega odbora ZB NOV. Na seji so na osnovi celotne problematike ocenili delo terenskih poverjeništev in sprejeli predloge za bodoče delo. V tork je bila v Mestnem kinu v počastitev tedna ZB kino predstava barvnega filma »Okroglica«. Pred predvajanjem filma so pripravovali borci razne doživlja iz NOB. V sredo je bilo na strelščku tekovanje članov ZB v strelijanju; nastopal so terenska poverjeništa s 5 članskih ekipami. V četrtek je bila v zbornicni MK ZKS komune Jesenice svečana seja. Petek bodo posvetili padlim borcem in jim ponesli v partizanskih patrolah vence na grobove in pred spomenike. Na posameznih terenih bodo ta dan obdarjeni otroci padlih borcev, borci IX. korpusa pa bodo dobili barvne slike maršala Tita. Danes, v soboto, pa bo na strelščku »Matije Verdnika« partizanski miting, s katerim bodo osvežili spomin na našo borbo, trpljenje in žrtve ter osvoboditev.

Ulaga

Prikazana bo borba na Mežaklji, v kateri so sodelovali znani jeseniški borce Gregorčič, Stražišar, Koren, Arzenšek in drugi. Jutri, v nedeljo, bo, zbor vseh internirancev v Delavskem domu; na sporednu je razen nekaj recitacij tudi enodejanka, ki bo blivše internirance spomnila na najhujše dneve v internaciji.

Ulagaj

V ponedeljek, pozno popoldne, so Jeseničani priredili Titovi štafeti graničarjev svečan sprejem. Na mitingu, ki je bil na trgu pred gimnazijo, se je

Uspelkuharski tečaj

Prejšnji mesec se je uspešno končal 3-mesečni kuharski tečaj za mladine - kmečka dekleta iz občine Goriče. Tečaj je organiziral Občinski komite LM ob pomoči občinskega odbora SZDL.

Tečaj je redno obiskovalo 25 deklet. Na tečaju, katerega je vodil tvoj. Maks Kokoli, šef kuhinje z Golnika, je bila vzorna disciplina.

Vinko

V ponedeljek, pozno popoldne, so Jeseničani priredili Titovi štafeti graničarjev svečan sprejem. Na mitingu, ki je bil na trgu pred gimnazijo, se je

ODKRILI SO SPOMENIK

Heroju Antonu Blejcu - Matiju in tovarjem

V nedeljo dopoldne je bila v Tuhinjski dolini ganljiva spominska svečanost. Počastili so spomin narodnega heroja Antonija Blejca - Matije in 15 tovarišev, ki so padli v decem-

bru 1942, po herojskem odporu na Kostavski planini — tako pravijo domačini 1000 m višoki planini Slevc, ki se sviga nad vasjo Kostanj pri Smartnem, v Tuhinjski dolini.

Izkuljeni komandant Matija, ki se je poleti proslavil s slavno bitko na Osnovčku, se je pred Novim letom utaboril s svojimi borce na Kostavski planini. Nemci so morali dobro poznati položaj, ker so v največji tajnosti pripeljali iz Kranja vse razpoložljive čete in jih v noči na 24. decembra razvrstili po južnem pobočju planine. Iz Celja in Nove Štiftete pa so istočasno prodirale druge skupine in pred zoro sklenile obroč okrog partizanov. Komaj 80 borcev se je ves dan uspešno upiral nad 3000

sovražnikom, ki so besno navalili na položaje. Prvi napad je bil odbit brez izgub za jušnake branitelje, pri drugem pa so že padie prve žrtve. Med četrtnim napadom se je posrečilo delu borcev, prebiti se skozi cetro, ki so ga pa Nemci takoj zaprli. S spremnim manevriranjem so se preostali borce umaknili proti vzhodu. Na bojišču je obležalo 16 partizanov, med njimi tudi junaka komandan Matija. Nemci pa so utrili 63 mrtvih.

V nedeljo so junashki borce na Kostavski planini odkrili spominsko ploščo, ki sta jo postavili ZB v Kamniku in Tuhinju. Na planini se je zbralo nad 500 ljudi, sodelovala pa sta tudi pevski zbor kamniške »Solidarnosti« in godba iz Mengša, od koder je bil doma komandant Matija. Po žalem sprevodu so položili pred spominsko ploščo vence Zvezze borcev, občinskih odb., SZDL in delavskih kolektivov kamniških tovar. Udeležencem kostavške bitke Josip Jeras pa je opisal potek bitke. Marsikomu je utrnula solza v očeh ob spominu na junaska smrt hrabrih borcev.

Zika

Iz Kamnika

Za gasilska društva na ozemlju kamniške občine je v novem proračunu določena vsota 500.000 din. Od tega dobi gasilsko društvo v Kamniku 320 tisoč dinarjev, ostalo pa gasilska društva v Nevljah, Tunjicah in na Duplici. Kamniški gasilci bodo iz teh sredstev nabavili posebne gasilske sirene za svoje avtomobile.

popolnitvi našega gasilstva.

Ob zaključku enomesnega tečaja, ki sta ga vodila padalci učitelj tovaris Smagin in tovaris Poličar, ki je odgovoren za padalstvo Gorenjskega letalskega centra, so bili izvedeni v počastitev 10-letnice osvoboditve prvi skoki gasilcev-padalcev. Prvi je skočil poveljnik železarske gasilske čete tovaris Novak, njemu pa so sledili vsi ostali tečajniki-gasilci. Vsi skoki so zelo dobro uspeli in so bili primerna priprava za veliki gasilski festival v Kraji, kjer bodo jeseniški gasilci-padalci ponovno skakali.

Osvoboditev Bleda in Jesenic

10. in 11. maja - pomembna mejnika

Ko je v prvih dneh meseca maja leta 1954, glavnina narodnoosvobodilne vojske podla ostanke nemške razbite armade po zgornjesavski dolini čez Predil in Trbiž na Koroško, sem dobil vtip, da je partizanov v gorenjskem kotu prema všečje bitke. Na Bledu in na Jesenicah se je v tistih dneh kar trlo nemških vojakov, policije, žandarmerije, domobranov in Vlasovcev.

Položaj za partizane pa se je nenehno zboljševal. Prihajali so novi borce, ki so zasedli položaje in vedno bolj stiskali obroč okoli Bleda in Jesenic.

Pomembno vlogo pa so pri

osvobodilnem boju igrale jeseniške, blejske in gorenjske žene in dekleta, ki so vzdruževala zvezne med partizanskimi enotami in prenašale važna poročila.

Partizanski oddelki so prispevali s Pokljuko, Hotunji, iz Krnice in z okoliških hribov proti Bledu. Grmelji so lahki topovi in minometi, reglje so strojnici. Bile so se borbe za podhomski predor, ki so ga

Nemci zasedli z obreži strani.

Kmet Belej pa je dejal: »Puristimo jih v tej mišji luknji,

škoda je vsakega našega moža,

da bi v teh dneh padel, jih bo

mož železarski prvak Lovro Žemva.

Sledila je železarska godba z Jesenic. Na konjih pa sta

jeziljki politkomisar Brane Prhne in komandant mestna Ivan Fabijan,

za njima pa je strunno korakala četa, od sonca ožganih borcev.

Toplo pomladansko sonce je božalo to lepo planinsko pokrajino.

Iz cerkvenih stolpov, mlajev in hiš so se vile zastave zmagovalcem v pozdrav.

Med Zgornjimi in Srednjimi Gorjami se je ob cesti zbrala velika množica ljudi, ki je pozdravljala hrabre borce, terato strnjena nadaljevala pot na Bled.

V petek, dne 11. maja pa so

partizanski oddelki zasedli železarske Jesenice, kjer so bili

borec prav tako burno pozdravljeni in obsuti s cvetjem, kot

prejšnji dan na Bledu.

V nedeljo, 13. maja pa popoldne

pa sta dva partizana z Jesenic

privredila skozi Vintgar v Spodnj

Graben okoli 100 nemških vojnih ujetnikov.

Prejšnja leta tako oholi in naduti — so se to

pot malodrušni in sključeni kot

prenehali pojmi: nadčlovek in manjvredni človek.

M. S.

Zavezniški visoki komisari na zadnji seji. Po tej seji se izročili zahodnonemški vladi note svojih vlad, s katerimi se je ukinita okupacijski statut in dobiča Zahodna Nemčija položaj suverene države.

uradni zahodnonemški krogi to novo akcijo za združitev Nemčije odklanjajo, jo je ljudstvo sprejelo z velikim zanimanjem.

Hkrati s tem, ko vstajata — kot rezultat politike blokov — evropski in svetovni politični pozornici dve Nemčiji, pa se

na vedno bolj autoritativnih mestih potrjujejo vesti, da bo mor-

politika blokov, ne bo mogoče priti tako lahko.

Razveseljivo pa je dejstvo, da

so v svetu vendarle prevladale

tiste sile, ki postavljajo pogajanja pred medsebojno oboroženo

obračunavanje. To je skromen,

BOHINJ ob 10. obletnici osvoboditve

Ze skoraj štirinajst dni trajajo v Bohinju prireditve v počastitev desete obletnice osvoboditve. Ceprav so bohinjske vasi vedno precej razgibane in nikoli ne manjka prireditve, tekmoval v sestanku, bo najbrž držalo, da aktivizacije, kačna je zajela Bohinj v zadnjem času, tu še ni bilo. Niti dan ne mine brez igre, koncerta, folklornega nastopa, športnega tekmovalja ali drugega prispevka k spominu na osvoboditev.

Posebno mesto v vsej množici prireditv zavzema gospodarska razstava Bohinja, ki je odprta v domu TVD »Partizan«. Marsikdo, ki je misil, da po zna gospodarske razmere v Bohinju, je temeljito presenečen, ko si ogleduje razstavljenne predmete štiridesetih razstavljalcev. Doslej je bil Bohinj po svetovno znanem sru, po povorstni plemenski goveji živini, semenskem krompirju, gorjuških čedrah, turističnih privlačnosti in velikih zalogah lesa, razstava pa nas prepriča, da se Bohinj razvija tudi v druge smeri. Posebno obrat, ki je na razstavi močno zastopana, se ponaša z lepimi, solidnimi in cenjenimi izdelki.

Prireditelji so imeli z razstavo namen doseči predvsem

propagandni učinek. Hoteli so prepričati ljudi znotraj Bohinja, da je njihovo gospodarstvo na poti naglega razvoja, razen tega pa pokazati bohinjsko gospodarstvo tudi širši okolici. Kljub pričakovanju prireditve pa dosega razstava tudi komercialne uspehe. Posebno okrog 1. maja, ko je šlo mimo razstavljenih predmetov mnogi ljudi iz vse Slovenije, so sklenili na njej precej kupčij. Ze ob tej prvi razstavi se je pokazala težnja, naj bi se podobne razstave priparejte vsakih nekaj let, če že ne vsako leto — saj bi bile tudi s komercialnega stališča upravičene. Če bi razvili tudi sejem plemenske živine (ponavadi je 4. maja) v razstavo bohinjske živine in jo priključili splošni razstavi, bi takšna razširitev v bodoče bohinjskemu gospodarstvu najbrž precej koristila, saj pride na sejem mnogo kupcev z vse Gorjenske.

— — —

Razstava obsega glavno razstavno dvorano, dva manjša razstavna prostora in prostor pred domom Partizana. Zunaj razstavlja: Zaga »Tomaž Godec«, lesni odsek Kmetijske zadruge iz Bohinjske Bistrike, zidarski mojster Ogrin in Martin Žmitrek iz Stare Fužine, ki je pokazal lepo izdelan športni »Svoboda« z vremenom več srečne, kot lani.

Letni kino „Svoboda“

Jesenice že odprt

Nastopili so razmeroma topli večeri in zato se je »Svoboda« Jesenice odločila, da odpre vrt pred domom Partizana. Zunaj razstavlja: Zaga »Tomaž Godec«, lesni odsek Kmetijske zadruge iz Bohinjske Bistrike, zidarski mojster Ogrin in Martin Žmitrek iz Stare Fužine, ki je pokazal lepo izdelan športni »Svoboda« z vremenom več srečne, kot lani.

KMETIJSKI SVETOVALEC

V borbi proti plevelom - uporabimo herbicide!

Po blagodejnem dežju, ki je prišel ravnino ob pravem času, so naše njive, travniki in sadovniki popolnoma ozeleneli. Pričela je močna in bujna rast.

Toda med koristnimi rastlinami poganjajo z veliko silo tudi nekoristne — plevel. Ta neprijeten gost naših polj požre toliko hrane iz tal, zmanjšuje pridelek in nam dela nešteto preglavic. Pomislimo samo na upognjene hrble našin plevic, ki se toliko dni sklanjajo in plevejo — kako drag je pravzaprav ta opravek.

Znanost v kmetijstvu pa je tudi v tej smeri napravila velik korak naprej. Nova sredstva v tej borbi so hormonska škropiva, imenujemo jih tudi herbicide. Z njimi je kmet dobil novega zaveznika in pomočnika. Vse kmetijske zadruge na Gorjenskem so bile že lani opozorjene na ta sredstva. Tudi večina pozkusov je bilo ugodnih. Tudi letos pozkušamo; naprednejši kmetovalci pa bodo po škropili kar celo njivo. Poizkusili pokažejo, da so ta sredstva tudi pri nas opravičila zaupanje, kakšnega imajo v naprednejših kmetijskih dejelah.

Opozarjam pa, da se morajo kmetje ravnavati točno po navodilih in dosegli bodo uspeh. Skropimo, ko je žito obraslo, ko je koruza visoka 20–30 cm. Zitom škropivo ne škodi, uničuje le širokolistne plevelne dvočladičnice. Sedaj je žito obraslo, pred klasenjem pa bomo končali s škropljencem. Ne škropimo pred dežjem in ob nevarnosti slane. Najbolje uničujemo plevel, ko ima 4 do 6 listov.

Opozarjam še na posebnost teh škropiv. Uporabljati jih namreč moramo le točno določeno količino na hektar.

Sredstva, ki jih uporabljamo, se imenujejo: Fenoxelene 4/1 ha, Agroxone 7 l/ha, Feroxone 2.8 l/ha.

Pomoč pri delu torej imamo, v interesu kmetovalca pa je, da to pomoč koristno uporabi, saj preprost račun pokaže, da je cene nekaj ur dela s škropilnikom in stroški za škropivo (600 do 800 din po hektarju), kot pa vrsta plevic nekaj dni na njivi.

Za vse poskuse daje OZZ v Kranju škropivo brezplačno. Zadružna zveza pa daje tudi vse pojasmila. Novost letosne šafete je tudi v tem, da bodo sodelovali tudi naši najmlajši, predšolski otroci iz otroških vrtec, ki bodo imeli svojo lastno šafeto od Jesenice do Ljubljane.

Marko Zagari

le število delavcev se je povečalo na 14. Porast proizvodnje je torej občuten — pripisovati ga je zlasti dvigu delovne storilnosti.

Razen na Godešiču oz. v Rečah, so tovrstna podjetja še v Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu, Prevaljah in v Tržiču. Dela imajo ogromno, saj konkurenca skoraj ne pride v poštev. Podjetje ima odjemalce v vseh industrijskih krajih države. Neki dan me je prav prijetno prenenet razgovor v loški »Železnini«: »Pilo, da, prosim lepo, domačo ali uvoženo?« — »Domačo«, se je odrezal kmečki fant, ker je vedel za kvalitetno izdelkov.

»Če se kje, se pri nas močno občuti naša industrijska revolucija«, je povzel tov. Albina. »Klub temu, da stalno zvišujemo storilnost, imamo vedno ogromno naročil, da vsem željam niti ne moremo ustreži. Izdelujemo namreč vse vrste pil: od preciznih urarskih do grobih okroglih, polokroglih, trioglatih. Posebno po 1. 1948, ko nam je SZ prekinila gospodarske zveze, so nas z naročili kar zasuli. Z lastnimi silami smo se moralni postaviti na noge. Bila je res težka bitka, če

kazuje razne lesne izdelke od žaganic, mimo zabojev vseh vrst, do lesne volne v raznih barvah. Lepo je prikazan tudi razrez rezonančnega lesa.

V glavnih razstavnih dvoranah je najmočneje zastopana obrt. Cela kopica mizarjev (Podlipnik, Markelj, Odar in drugi), razstavlja obusno izdelane spalnice, kuhinjske opreme, kmečko sobo in druge dele pohištva. Cevljarska zadruga iz Bohinjske Bistrike razstavlja lepe vzorce čevljev. Razen tega so tu zastopani tudi kolar, pletilec, tapetnik, pletar in drugi obrtniki, iz raznih bohinjskih vasi. Dele pohištva krase razni lepi pleteni izdelki, ki nosijo navadno pripis »samouk«. Najbrž bi se dalo razstaviti še mnogo izdelkov bohinjskih »samo-

ukov«, saj so konec koncem tudi slovečne gorjuške čedre, ki so razstavljene na častnem mestu, prispele iz rok samouka. Tudi stene so okrašene z izdelki »samoukov« — slikarjev. Posebno obja slikarja Cvetka iz Stare Fužine presenečajo. Slikar si je našel že dokaj svojstven izraz in precej spremno upodablja bohinjske gore in vasi.

Razmeroma malo prostora je na razstavi posvečenega kmetijstvu, sadjarstvu, živinoreji in sirarstvu. Vse omenjene panege so stisnjene na manj kot tretjino razstavnega prostora. V odnosu na odstotek narodnega dohodka, ki ga dajejo bohinjskemu gospodarstvu, so nekoličko zapostavljene.

FRANCE ZVAN

Kopalische v Radovljici obnavlja

Po precej muhasti zimi so vendarne nastopili lepi dnevi in če ne piha veter, je na soncu že kar vroče. Marsikdo, predvsem mladina, že kar vneto in »zares« misli na kopanje.

Letni kino „Svoboda“

Jesenice že odprt

Nastopili so razmeroma topli večeri in zato se je »Svoboda« Jesenice odločila, da odpre vrt pred domom Partizana. Zunaj razstavlja: Zaga »Tomaž Godec«, lesni odsek Kmetijske zadruge iz Bohinjske Bistrike, zidarski mojster Ogrin in Martin Žmitrek iz Stare Fužine, ki je pokazal lepo izdelan športni »Svoboda« z vremenom več srečne, kot lani.

Z letosnjim letom pa so sklenili začetni drugač. Naredili in popravili bodo toliko, kolikor bo pač denarja na razpolago, toda tudi delo bodo opravljena temeljito. Zato pomenijo letosnja popravila kopalische še začetno etapo pri obnovi celotnega kopalische, ki popravilo nujno potrebuje.

Trenutno popravljajo del betonske podlage pod slačilnicami, bazen za gretje vode za tušte in morda bodo še prepleškali slačilnice. Dela kar nekaj napredujejo, delavci pa obljubljajo, da bodo z letosnjimi deli končali do 15. junija, ko bo kopalische tudi odprto.

Z letosnjim letom pa so sklenili začetni drugač. Naredili in popravili bodo toliko, kolikor bo pač denarja na razpolago, toda tudi delo bodo opravljena temeljito. Zato pomenijo letosnja popravila kopalische še začetno etapo pri obnovi celotnega kopalische, ki popravilo nujno potrebuje.

Trenutno popravljajo del betonske podlage pod slačilnicami, bazen za gretje vode za tušte in morda bodo še prepleškali slačilnice. Dela kar nekaj napredujejo, delavci pa obljubljajo, da bodo z letosnjimi deli končali do 15. junija, ko bo kopalische tudi odprto.

Kopalische v Radovljici je nedvomno sestavni del radovljiskega pojma — »turizem«. Zato ni prav nič cudno, če mu je dal letosjni družb. plan ljudskega odbora mestne občine v Radovljici za popravilo 1,700.000 dinarjev. To sicer še ne bo dostavljalo za vsa popravila, vendar je treba poudariti, da je to doles največja voda, ki so jo v enem letu investirali v kopalische. Doslej je kopalische dobitovalo vsako leto nekakšno proračunske drobtinico, tako da si niso mogli veliko pomagati. Vse kar so naredili, je bilo le napol in začasno narejeno.

Z letosnjim letom pa so sklenili začetni drugač. Naredili in popravili bodo toliko, kolikor bo pač denarja na razpolago, toda tudi delo bodo opravljena temeljito. Zato pomenijo letosnja popravila kopalische še začetno etapo pri obnovi celotnega kopalische, ki popravilo nujno potrebuje.

Trenutno popravljajo del betonske podlage pod slačilnicami, bazen za gretje vode za tušte in morda bodo še prepleškali slačilnice. Dela kar nekaj napredujejo, delavci pa obljubljajo, da bodo z letosnjimi deli končali do 15. junija, ko bo kopalische tudi odprto.

19. maja bo Titova šafeta odšla z vrha Triglava

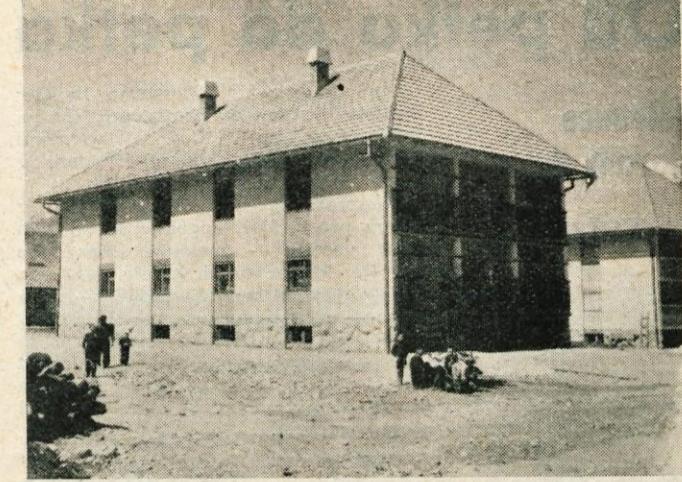
Kakov vsako leto bo tudi letos glavna republiška šafeta krenila z vrha Triglava. V radovljiskem okraju so že imenovali okrajne in posamezne občinske šafete. Kakor predvidevajo, bodo letos vse šafete zdržane in bodo sodelovalo v šafeti še več mladincev kot lani. Glavna šafeta bo krenila s Triglavom 19. maja, med potjo do Ljubljane pa se ji bodo priključile še lokalne šafete s Triglavom. Bohinj, Kropa, Begunj na Gorenjskem pa so že načinili neposredno — v lastnih žepih.

Tak nemogč počasni pri odkupu pa so največkrat povzročali na tržišču prav odkupovalci posameznih podjetij — ljudje z dostikrat zelo dvomljivimi moralnimi in političnimi odlikami.

S tak organizacijo odkupa, kakršno si zamisljam v letosnjem letu, pa bomo dosegli še veliko več: dali bomo našim kmetijskim zadrugam vse možnosti, da se bodo utrdile na svojem področju ter dobile tisto vlogo, ki jim pravzaprav gre.

Postati morajo namreč ne posredni znanilci in poborniki napredka našega kmetijstva in posredno tudi socialističnih odnosov na vasi. In to bodo v letosnjem letu lahko postale, če se bodo še v večji meri znebile »trgovskega duha«, ki je bil v nekaterih zadrugah vse preveč občuten ter se v največji meri posvetile zajemanju vseh tržnih presežkov.

I. Ausec

Pričujoča slika kaže dva že dokončana stanovanjska bloka, v katerih živi 8 delavskih družin, izmed petih, kolikor jih grade v Bohinjski Bistrici.

Z ustanovitvijo komune v Bohinju bo stanovanjski problem še posebno pereč. Dva bloka z osmimi stanovanji bosta sicer še letos dokončana. Lesnoindustrijsko podjetje na Bledu, ki je investitor, pa bo odstopilo 4 stanovanja za uslužence bodoče bohinjske komune ter tako vsaj delno rešilo ta pereč problem.

Za ureditev razmer pri odkupu

Letosnji odkup bodo opravile kmetijske zadruge

Ze vsa leta, odkar smo sprostili naše tržišče in ga prepustili ponudbi in povpraševanju smo ugotavljali, da se odkup, predvsem kmetijskih pridelkov in živinorejcev. To akcijo bo organizirala Trgovinska zbornica skupno z živinorejskim odsekom Okrajne zadružne zveze v Kranju.

V letosnjem letu imamo torej vse pogoje, da vendarle uremo naše odkupno tržišče, saj so se skoraj vse podjetja, v želji odkupu ponudili največ pridelkov, počasno odkupu tudi maloprodajne raznoge potrošnega blaga. Prav gotovo z novimi ukrepi še ne bomo odstranili vse pomajkljivosti, bodo pa pomenili vsekakor pomemben korak naprej, od katerega si obetamo marsikatero izboljšanje. Seveda bodo morale tudi tržne inšpekcijske poostrosti pozornost do vseh negativnih pojavov.

S tako organizacijo odkupa, kakršno si zamisljam v letosnjem letu, pa bomo dosegli še veliko več: dali bomo našim kmetijskim zadrugam vse možnosti, da se bodo utrdile na svojem področju ter dobile tisto vlogo, ki jim pravzaprav gre. Postati morajo namreč ne posredni znanilci in poborniki napredka našega kmetijstva in posredno tudi socialističnih odnosov na vasi. In to bodo v letosnjem letu lahko postale, če se bodo še v večji meri znebile »trgovskega duha«, ki je bil v nekaterih zadrugah vse preveč občuten ter se v največji meri posvetile zajemanju vseh tržnih presežkov.

Prav bi bilo, da bi o tem razmišljala tudi Trgovinska zbornica radovljiskega okraja, da bi tako način letosnjega odkupa v zvezi z letosnjim letom, da bi se bodo moralne razdobljivosti in političnimi odlikami.

Tudi odkup živine, ki je še bolj neurejen od odkupa kmetijskih pridelkov bodo letos uradili tako, da bodo tudi pri odkupu živine imele le zadruge stik z živinorejem. Organizirale bodo posebne tržne dneve, kjer bodo odkupna podjetja sklepala pogodbe z zadrugo — z virmanom, brez gotovine. Na taka način bo onemogočeno vsakršno nelčjalno podkupovanje

Prav bi bilo, da bi o tem razmišljala tudi Trgovinska zbornica radovljiskega okraja, da bi tako način letosnjega odkupa v zvezi z letosnjim letom, da bi se bodo moralne razdobljivosti in političnimi odlikami.

Tudi odkup živine, ki je še bolj neurejen od odkupa kmetijskih pridelkov bodo letos uradili tako, da bodo tudi pri odkupu živine imele le zadruge stik z živinorejem. Organizirale bodo posebne tržne dneve, kjer bodo odkupna podjetja sklepala pogodbe z zadrugo — z virmanom, brez gotovine. Na taka način bo onemogočeno vsakršno nelčjalno podkupovanje

Uporavni odbor Časopisnega, založniškega in tiskarskega podjetja »GORENJSKI TISK«

Od petka do petka

Obletnice slavnih dni

Vso Jugoslavijo, Slovenijo in Gorenjsko je odelo praznično slavlje, spomini na dni, ki bodo z najlepšimi in najsvetlejšimi črkami zapisani v zlato knjigo naše zgodovine.

Ni mesta ali kraja, ni je vasi, kjer ne bi ravno te dni z veseljem proslavljali dogodek, ki so nam pred 10 leti prinesli radost, veselje — svobodo. Prav tako tudi ni pedi naše rodne zemlje, kamor ne bi kanila vsaj ena kaplja krvi, prelite od naših hrabrih borcev. Tudi njih — vsih padlih za to, kar danes imamo in uživamo, se spominjam v teh majskih dneh. Skušamo se jim oddolžiti, kolikor je to sploh mogoče. Še z večjim zadoščenjem pa bi počivali vsi padli borci, ko bi danes, če bi še živelih, lahko ugotovljali, da krepočakaramo po poti, za tistimi cilji, za katere so tudi oni nesebično darovali svoja življenja.

Tretji kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je bil končan pretekel soboto v Sarajevo, je sprejel vrsto pomembnih sklepov in resolucij.

Odobril je osnutek sprememb uvedenega dela statuta, v katerem je podprt, da je Zveza sindikatov Jugoslavije prostovoljna družbena organizacija delavcev in uslužencev FFLRJ. Glavna naloga sindikatov pa je socialistična preobrazba naše dežele. Sindikati bodo delali med drugim tudi za okrepitev enotnosti vsega delovnega ljudstva v boju za socialistizem, čuvati, krepiti in razvijati bodo enakopravnost, bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije ter vsklajevati koristi posameznikov in celote.

V resoluciji o vlogi sindikatov na naši družbeni stvarnosti je med drugim rečeno, da delujejo sindikati kot predstavniki koristivskega delavskega razreda in pri tem upoštevajo, da morajo biti pravice in položaj delavcev ter uslužencev v vsej državi urejeni kar najbolj enotno. Sedanje, glavne naloge sindikatov so v tem, da razvijajo in krepijo delavsko in družbeno samoupravljanje, da se bore za socialistične in družbene enotnosti ter da delajo za zboljšanje življenjskih in delovnih pogojev ter kulturnega življenja našega delavskega razreda.

Kongres je sprejel tudi resolucije o organizacijski sestavi sindikatov, o delavskem in družbenem samoupravljanju, o dvigu življenjskega standarda, o graditvi stanovanj in končno o mednarodnem sodelovanju Zveze sindikatov Jugoslavije in njenem boju za mir v svetu.

Pretekli ponедeljek je zapustil našo državo visoki in ugledni gost, prijateljske zaveznice Turčije, predstnik turške vlade in zunanjji minister g. Andan Menderes.

Na tiskovni konferenci pred odhodom s petnevnega obiska v naši državi je predsednik turške vlade g. Menderes poudaril, da so se njegovi razgovori z našimi visokimi političnimi in gospodarstvenimi ter s predsednikom republike Titom razvijali v vzdušju popolne odkritosti in medsebojnega zaupanja.

Bilo je povsem naravno, da so se razgovorili z uglednim gostom razvijali v duhu odkritosti in medsebojnega zaupanja, saj je med zavezniki tako vzdružje normalno. Ob tej priložnosti smo se ponovno prepričali o čvrstosti Balkanske zveze, ki smo jo sklenili na osnovi skupnih potreb in koristi. Balkanska zveza povsem ustreza ciljem, ki jih ima. Zato bo treba sodelovanje še nadaljevati in krepliti tako za utrditev miru, kot zaradi skupnih koristi — ohraniti neodvisnost in nedotakljivost dežela Balkanske zveze.

DRUŽINSKI POMENKI

O poletnih modelih

Poletna moda nastopajoče sezono se izraža v najraznovrstnejših variacijah moderne linije, ki dopušča širok razmah fantazijskemu oblikovanju.

Veliko se nosijo krila z nabori, pliseji in volani. Dnevne, popoldanske in večerne obleke

Drobni nasvet

Mast, ki jo želite dodati testu za potice, mlečnemu kruhu in podobno, prekuhajte s 3 ali 4 žlicami mleka in pustite, da se ohladi. Tako pripravljena mast ima zelo dober okus in vonj.

Soda bikarbona je pri kuhanju zelo koristna. Kadar pripravljamo juho iz stare govedine, denemo vanjo za nožovo konico jedilne sode in meso se bo prav kmalu omehčalo.

Tudi vodi, v kateri kuhamo suh grah ali kako drugo sočivje, dodamo nekoliko sode, da se hitreje skuha. Zeleni grah in špinata pa ohranita zaradi dodatka sode bikarbome svojo svežost.

Pri težjem delu... kocko sladkorja. Nenavaden pred kakšnim večjim delom, naporu ali pri športu, zaužijte nekaj kock sladkorja. Do te ugotovitve je prišel franc. znanstvenik dr. Marcerom. Delal je poizkuse na podganah, ki jim je pred prisilnim naporom dal nekaj sladkorja.

GLAS GORENJSKE

Iz daja:

Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška cesta 6

Direktor in odg. urednik: Slavko Beznik.

Urejuje:

uredniški odbor

Tel. uredništva: št. 475, uprave: št. 190 / Tek. rač. pri KB Kranj štev. 61-KB-1-Z-135 / Izhaja vsako soboto.

Letna naročnina 400 dinarjev polletna . . . 200 dinarjev četrstopenje . . . 100 dinarjev Posamezna štev. stane 10 din

Spomini v pomladni ZADNJI BOJ V BEGUNJAH

BILA JE POMLAD. Skoraj sporti in na tem koščku gorata pomlad kot vsako leto. Toda vendar je bilo v njej nekaj, kar jo je delalo drugačno.

Bila je prava pomlad. Ne samo pomlad narave, cvetja, metuljev in sonca, tudi v njih se je širila omamna toplina.

Po štirih letih mračnih viharjev — prva pomlad.

VSI TRIJE bataljoni Kokrškega odreda so bili zbrani na področju Begunjiščice in okoliških hribov. Njihove akcije so bile z dneva in dom predzrejše, uspešnejše.

Borci so čutili, da bjejo poslednji zmagovali boj...

Njih pesem se ni več lovila le med gozdovi, prešerno je udarila prav do gorenjskih mest.

GORENJSKA JE bila tedaj pravi babilon fašističnih topov. Z regularnimi enotami nemške vojske, žendarmerije, SS in Gestapa so se umikale horde najrazličnejših izdajalcev od Vlasovcev in domobrancev do Ljotičevcev in ustašev. Preganjala jih je zmagovala Jugoslovanska armada.

Kokrški odred je bil v težkem položaju — vse ceste in železnicne so bile polne bežečih Leetrov armade, ki si je na vsak način hotela zagotoviti umik.

Zvečer 2. maja 1945 se je odred premaknil v okolico Begunj. Cilj pohoda je bila obklopitev begunjskih zaporov. Vsi trije bataljoni so zasedli položaje. Okopali so se ob dohodih in cestah iz Zirovnice, Lese, Radovljice, Poljč in Tržiča.

BOJI SO SE pričeli 3. maja zjutraj. Obklopene Begunje in utrjene zapore je napadla jurišna četa, ostale enote pa so bile srdite boje z Nemci, ki so skušali pomagati obklojenim.

Ves dan so iz zased ob cestah regiljale strojnice in odmevale detonacije granat. Vedno bolj so se kopili sovražni trant-

renovska krvjo, ki je čulo toliko vzdihov trpečih, je začela prešerna partizanska pesem.

V očeh ujetih, pred katerimi

so vedno migotali železne rešetke, so se vžgali plameni veselja. Rezgetanje strojnic jima je bilo kot pesem svobode...

Ječarji so hodili zaskrbljeni in preplašeni. Tudi ostale posadke se je lotil strahu. Še bolj kot strelji partizanski pušči in grmenja naših letal, ki so obstrelevali umikajoče transportne, je opravilo svoje delo težko orožje, ki so ga borci zaplenili umikajočim. Počasi so padale poslednje ovire.

DNE 4. MAJA je prišel iz obleganega gradu parlamentarec. Pričela so se pogajanja, na katera je pozneje prišel sam komandant zaporov. Predlog partizanskih enot so Nemci le neradi sprejeli. Hoteli so priboljni na času — mislili so, da bi jim morda še kdo prišel na pomoč?

Toda točno ob 13. uri je švignila v nebo bela raketa, ki je naznala predajo sovražnika. Nemci so se zbrali razočrjeni na dvorišču in predali ključev zaporov. S pesmijo je odkorakala v grad četa partizanov.

Iz odprtih celic se je vnela široka reka tistih, ki so pred tedni še čakali na smrt. Občutek, da so dočakali to, za kar je toliko trpeli in za kar je toliko njihovih tovarišev prelio kri, jim je silil v oči solze radosti.

Med praznično zvonjenje begunjskih zvonov in smeh in vzklike svobodnih, soše enkrat pričeli grozeče udarjati streli z zased pred Begunjami.

PREPOZNO so navalile horde Nemcev in Vlasovcev. Partizanske zasede so jih vztrajno

zadržale toliko časa, da so bile izpraznjene Begunje. Nato so se bataljoni in osvobojeni zaporniki zbrali s kupi zaplenjenega orožja na položajih pred Drago...

Po končanih bojih v Begunjah je dobil del Kokrškega odreda poslednje povelje: premik na Koroško — proti Celovcu.

Ujeti partizan v begunjskem zaporu

šile solze groze in obupa.

Pomlad je že sedaj, pomlad, kot je bila pred desetimi leti. Le spomin je še ostal, toda spomin, ki ni le vez z minulostjo, ampak vzpodbuda, ki nas uči živeti.

Vzgojni pomenki

Beg pred odločitvijo in odgovornostjo

Med bistvenimi potezami vzgoje socialističnega človeka je tu: vzgojiti samozavestnega, odločnega in — svobodnega človeka. Prejšnji vzgojni sistemi, posebno v fevdalizmu in kapitalizmu, so imeli namen ustvariti iz delovnega človeka poslušno orodje, ki daje svoje delovne sposobnosti in delovno silo na razpolago kapitalistu, da si z njim ustvarja čim večje dobitke. V današnji družbi, ko vedno bolj prehaja v družbenim upravljanjem proizvodnje celotno gospodarstvo v roke neposrednega proizvajalca, ko mora delavec poznati celoten proizvodni proces pa mora istočasno preko delavskih svetov, tudi

odločati o vseh vprašanjih proizvodnje in s tem prevzemati del odgovornosti za njen nemoteni potek in njeno rast.

S tem pa si sodobno vzgojenske nagale eno izmed najtežavnjejših, za razvoj socializma včasih bistvenih nalog: vzgojiti ljudi, ki bodo znali odločati, pa tudi nositi odgovornost. Da naši ljudje večkrat od teh zahtev bežijo, jo odklanjajo, je razumljivo, saj naša vzgoja doslej ni bila v to usmerjena. S tem pa že na drugi strani priznavajo vrednost in težke naloge vodilnega kadra, kar je že našlo izraza v novih tarifnih pravilnikih z večjo denarno stimulacijo. Morda je marsikater delavec ob razpravah ob pravilniku nasedal parolom o »enakih želodcih« itd., a pri tem verjetno razmišljal o teh dveh težavnih vprašanjih delovnega procesa: o odločjanju in odgovornosti vodilnega kadra.

Menda ne bo odveč, če si predočimo prav za deseto obletnično osvoboditve vse tiste svetle like partizanskih komandanov, komandirjev in komisarjev, ki so s svojim moštvo delili vse težave pohodov, borb, jurišev — ob kratkih presledkih oddihova, ko so borci počivali, delali načrte, si belili glave z naštim položajem ter skrbeli za materialni, politični in kulturni dvig vsakega posameznika. Vzemite v roke le enega najboljših naših povojnih romanov, roman o partizanskih bojih v Srbiji »Dalek je sonce, ki ga je napisal Dobrica Cosić.

Vsi mi, starejši, ki smo bili vzgojeni v drugačnem duhu, vemo, da nas ob vsakem odločjanju prevzame nekak občutek negotovosti in nedoločnosti, po manjkanje tiste suverene in premočrte sproščenosti, brez vsakovrstnih predskodov iz davnih mračnjaščev preteklih stoletij. V tem pa je ravno bitno svobodne osebnosti ali krajše: znati odločati, je ena najbolj karakterističnih potez svobodnega človeka, osvobojenega spon zaostalosti, mysticizma in strahu pred namišljennimi avtoritetami.

Iz navedenega je jasno, zakaj in čemu so bile potrebne stimulativne spremembe v naših podjetjih, ki se bodo morale slejko prej razširiti tudi na vsa področja našega dela. Seveda je pa dana s tem tudi osnova, da skupnost more in mora zahtevati ostrejše in tudi najostrejše

zakaj in čemu so bile potrebne stimulativne spremembe v naših podjetjih, ki se bodo morale slejko prej razširiti tudi na vsa področja našega dela. Seveda je pa dana s tem tudi osnova, da skupnost more in mora zahtevati ostrejše in tudi najostrejše

Moda

Treje poletnih modelov: na levu preprosta, a vendar učinkovita kombinacija obleke iz dveh različnih enobarvnih tkanin. Živote se le narahlo prilega telusu, krilo pa se spodaj razširi v zaličnih gubah. Srednji model predstavlja elegantno črno obleko z belim ovratnikom ob ravnom dekolteju. Mladostna obleka na desni je prav tako kot prva krojena v slogu nove linije in njen okras so gumbi ob bokih.

Koncerti zborov kranjskih gimnazij

Kranjske gimnazije so med prvimi začele s proslavami 10. obletnice osvoboditve. Priredile so tri koncerte v Kranju, na Primskovem in v Stražišču, na katerih so nastopili vsi trije gimnazijski mladinski pevski zbori. Vsi koncerti so imeli enak program, in sicer je seznanili s kvalitetnimi glasbenimi deli. Tako so imeli poslušalci priliko primerjati posamezne zborne, obenem pa so se seznanili s kvalitetnimi glasbenimi deli naših vidnih glasbenikov.

Največji uspeh na Primskovem

10. obletnico osvoboditve so na Primskovem lepo proslavili. 8. maja ob 20. uri so pripravili v veliki dvorani Zadružnega doma na Primskovem slavnostno akademijo. Slavnost se je pričela z govorom tajnika SZDL tovariša Janka Štefeta. Spored je bil pester in lepo izvajajo — zato je poskrbel tovariš Beno Dežman. Recitatorji so lepo prikazali dobo od 1941 do 1945. Posebno navdušenje pa so že glasbene točke. Moški in mešani pevski zbor Primskovo pod vodstvom tovarišice Julke Mandeljc ter orkester pod vodstvom tovariša Viktorja Fabiani so gledali zelo toplo sprejeli. Prav tako sta z občutjem zapela solista tovarišica Cvetka Soklič in tovariš Drago Zvab.

»Takega uspeha na Primskovem še ni bilo«, so govorili ljudje na poti domov. Da, res so lepo počastili 10. obletnico osvoboditve. Vendar so se spraševali, kje so še ostali vaščani, predstavniki KZ in politični ter kulturni delavci, ki jih na proslavi ni bilo.

Gledališka družina iz Podnarta zopet gostovala na Jesenicah

Ni dosti krajev, kjer bi bili kulturno - prosvetni in športni delavci vključeni v eno društvo. Tak primer je v Podnartu; vse delujejo v okviru TVD »Partizan«.

Posebno delavna je gledališka družina. Čeprav v letošnji sezoni doma ne morejo nastopati zaradi preurejanja odras in dvorane, so naštudirali že nekaj gledaliških del, s katerimi goštujejo po raznih krajeh.

Minilo soboto zvečer je gledališka družina »Partizan« iz Podnarta gostovala v Delavskem domu na Jesenicah s Feldmanovo dramou v treh dejanjih »Iz temnih dni«. Za to drama, ki je najsvetlejši primer ljubezni do sočloveka, je vladalo med Jeseničani precejšnje zanimanje.

V Škofji Loki si še želijo koncertov

Letos škofjeloška publike zelo hvaležno sprejemajo koncerte. Poleg solistov Poldeta Polenca in Sonje Drakslerjeve je obiskala svoj stari kraj vojaška godba iz Sentvida in s sodelovanjem solistov priredila uspel koncert. V soboto — ob 10. obletnici osvoboditve — pa so predstavili več pesmi in opernih arij tenorist Gašper Dermota, basist Zdravko Kovač in sopranistka Sonja Hočevarjeva.

Pevci so razdelili program v dva dela. Prvega so posvetili namenu koncerta in izvajali predvsem domače samospeve Šimonitija, Pavčiča, Gerbiča in Sachsa. Tako so Škofjeločani slišali nekatere skladbe že drugič. Zopet so bili nad Šimonitijevim »Talcem«, ki jo je zapel Gašper Dermota, najbolj navdušeni. Sonja Hočevarjeva pa si je s švedsko narodno »Ko mi je bilo 14 let«, takoj osvojila puščico.

V drugem delu smo poslušali predvsem glasbo opernih klasičkov: Verdija, Leonkavala in Rossinija. Prodorni bas Z. Kovača se je posebno uveljavil v ariji »Don Bazilija«. Poslušalcem sta ugajala tudi dueta, ki so jih pri prejšnjih koncertih pogrešali. Dermota in Hočevarjeva sta si izbrala duet iz opere »Don Pasquale«. Basist in tenorist pa sta z duetom iz Smetanove »Prodanе neveste« izvajala ponovitev. Pri klavirju je bila Mileva Trost-Reboljeva.

Po vseh teh koncertih lahko ugotovimo, da so Škofjeloški poslušalci zelo dovezni za lepo prijetje. Važno je le, da bi jih prihodnjí koncerti le še pritegnili, zato bodo morali biti tudi koncertanti pri izbiranju programa zelo pazljivi.

—j—

Ze lansko leto smo ob tem času ugotovili kvalitetno stopnjo vseh treh mladinskih zborov. Letos je napredek še bolj očitljiv, tako da že lahko govorimo o nadpovprečni vrednosti posameznih zborov in o umetniškem podajanju poenih glasbenih del. Tudi program sam je bil zahtevnejši, bolj smotorno izbran in ni bil samo preračunan na akustični glasbeni efekt.

Mladinski pevski zbor I. gimnazije razpolaga z okoli 90 pevci; večinoma so to dijaki nižjih razredov, nekaj pa je tu dijakov iz V. in VI. razreda. Ta sestava daje sicer zboru večjo prožnost, trpi pa glasovna barva celotnega zbara. To je zlasti prišlo do izraza pri dvozvezvu v pesmi Tam kjer teče bistra Zila, ker se barva glasov obeh pevk ni prav nič ujemala z ostalimi pevci. Zato je prav, da je zborovodja pri drugem in tretjem koncertu dveti opustil ter je celotno melodijo odpel zbor, kar je pomoglo do večje ubranosti. V splošnem je zbor z lanskega leta lepo napredoval, poje večno bolj sproščeno, intonančno čisto; posebno dobro in polno zvene fundamentalno glasivo. Interpretacija pesmi je bila na dostenji višini, z lepimi gradacijami; motila je sem in tja le odsekanost, ki nima z logično stavčno zgradbo prav-

ve zvezze (Smrt v Brdih, Tam kjer teče...). Zbor ima v povodovju Janku Pribiču zelo rahločutnega in spretnega interpreta.

Mladinski zbor II. gimnazije ima dosedaj za seboj največ koncertnih nastopov. Večkrat ga slišimo tudi v ljubljanskem radiu. Seveda ima težkoče zlasti v tem, ker se mladi pevci leta za letom menjajo, da o kaki glasbeni stabilnosti ne moremo govoriti. O njegovih odlikah smo že nekajkrat pisali; to pot jih je še stopnjeval. Zlasti ga odlikuje vzorna disciplina, logična in smotrna interpretacija z močno notranjo poglobitvijo. Tudi dinamika je na njej višini. Ne vemo, če poje kaj zbor tako občuteno in s tolikim zanosom pesem Bohor je vstal, kot jo poje ta zbor. Poleg te pesmi je zbor dostojo odpel Viktorija Fabianija Kresovnika, Rada Šimonitija Lastovkam, pri kateri je prišel do izraza simpatičen solist; Danila Bučarja Pomačnega, pri kateri pa niso bile izčrpane vse interpretacijske možnosti ter zelo efektni mojstrsko grajeni Adamičevi Hej, fantje, zimzelen za klobuk in Zbadljivka. Zborovodja Viktor Fabiani ima mirenski prost, vendar smislen način interpretiranja, brez pretiranih gestkulacij in na zbor suge-

stivno vpliva, da mu popolnoma sledi.

Posebno odliko daje mlademu zboru III. gimnazije sestava, s katero poje, in pa njegova sestava, ker ima sorazmerno veliko več dečkov kot zabora I. in II. gimnazije. To daje sicer zboru nekoliko drugačno barvo, ki na prvi mah zveni nekoliko trše, pa pa vendar pride pri gotovih pesmih do svoje učinkovitosti. Zbor je discipliniran ter poje zelo sproščeno. Najbolj mu leže udarne pesmi, pri katerih dosega lepe dinamične efekte. Ker dela izmed vseh treh zborov pod najtežjimi pogoji, smo njegovega napredka od lanskega leta tembolj veseli. Zborovodja Edo Ošabnik vodi zbor zelo temperamentno; v njem ima vse pojoce do še večjega razmaha.

Vsi trije koncerti so bili dobro obiskani. Niso pa imeli značaja kakršega tekmovanja, čeprav bi se mogli nastopajoči zbori tudi s te strani oceniti, kar pa ni naš namen. Če smo poudarili pri zboru I. gimnazije sočnost in ubranost glasov, pri zboru II. gimnazije lepo interpretacijo in pri zboru III. gimnazije sproščenost in razgibnost, mislimo, da smo vsekakor navedli odlike, s katerimi vse trije zbori razpolagajo. Zelo radi bi pa slišali skupen nastop vseh treh mladinskih zborov.

S.

Nov muzej v Škofji Loki

V počastitev 10-letnice osvoboditve je bil 8. maja 1955 odprt v novozgrajenem domu ZB v Škofji Loki preurejeni muzej NOB. Prej je hranič niznemnostni muzej v Puštalu, vendar

ta muzej svoji nalogi ni odgovarjal. Sedaj so vse te vrednote, pomnožene še z novimi najdbami, prenesli v nov dom in tako dali vsemu še večjo vrednost.

Ze stopiš v stavbo, te presestijo spominske plošče z imeni vseh padlih borcev loške občine. Na stenah stopnišča so obesene tudi slike, ki prikazujejo gradnjo doma Zveze borcev ter slike raznih spominskih plošč iz Loke in njene okolice.

V zadnji sobi je viden razmah partizanske borbe v zadnjih dveh letih. Tu je polnoslik iz življenja partizanov na Gorenjskem in v Škofjeloškem odredu. Posebno zanimive so one, ki kažejo partizansko živlico na Blebašu in prve prizore iz osvobojene Loke.

Vredno si je ogledati to novo kulturno zanimivost. Ze lani, ko je bil muzej še v Puštalu, je bilo mnogo obiskovalcev; letos pa bo prav gotovo vsakdo še z večjim zadovoljstvom pogledal spomine preteklosti.

—s.J

nje, zaradi že uspelega prvega gostovanja Podnartčanov na Jesenicah. Dvorana sicer ni bila povsem zasedena, vendar je bilo občinstvo igralcem hvaležno in jih je nagradilo s primerenim aplavzom. V radovljiskem okraju dobro poznan režiser Janez Lampič, je znal vloge za zahtevno dramo »Iz temnih dni« lepo razdeliti in je ponovno dokazal svoje režiserske in igralske sposobnosti.

Junakinjo vsega dogajanja dr. Valentino, šefu oddelavci v bolnici, je igrala Mimi Juvanova. Bila je v resnicu živ primer skrene ljubezni do sočloveka. Njeno asistentko dr. Kraljčevu je dobro zaigrala Milka Solarjeva; asistenta dr. Beliniča pa Petko Slegel, ki je sicer še mlad, vendar izrazit gledališki talent. Brezposelnega profesorja Varešanina je mojstrsko postal Milan Lampič, policijskega ravnatelja dr. Cvitanca pa režiser Janez Lampič. Zahtevno vlogo je prikazal tako mojstrskino in doživeto, da ga je občinstvo v vlogi policijskega ravnatelja kmalu zamrzilo. Dobro je bila tudi njegova tajnica Kristina Smidova in tudi igrobojniškega služega Razpeta je treba omeniti.

Jesenice

Drž. gimnazija na Jesenicah, ki je edina popolna gimnazija v radovljiskem okraju, se lepo pripravlja na proslavo v počastitev 10-letnice obstoja. Na proslavi bodo nastopali pevci, recitatorji, igralci in telovadci — vsi dijaki šole. Hkrati s počastitvijo desetletnice svojega obstoja, bo jeseniška gimnazija počastila tudi 10-letnico osvoboditve. Proslava bo še v mesecu maju.

Iz temnih dni na odru v Ljubnjem

Dramska sekcija TVD »Partizan« Podnart, ki se vedno bolj uveljavlja kot ena najboljših podeželskih igralskih družin, je dne 30. aprila t.l. uprizorila v Ljubnem dramo hrvatskega dramatika M. Feldmana »Iz temnih dni«. Uprizoritev drame, kar se sicer le redko pojavlja na naših odrisih, je bila primerna počastitev praznovanja 14. obletnice ustanovitve OF in Praznika dela. Povede nas v čase, ko so najpogumnejši borce tvegali prve težje spopade z izkorisčevalskim razredom predapril. Jugoslavije in njegovimi opričniki — brezdušnimi policisti, ki niso izbirali

sredstev za zadušitev gibanja nezadovoljnih delavskih množic.

Dramski družini »Partizan« — Podnart je, pod močno roko režisera Janeza Lampiča, uspešno s prikazanim delom osvojiti slehernega gledalca. Vsi nastopajoči so podali svoje vloge doživeto, s pravim odnosom za soigro in vznornim znanjem teksta. Tudi najzahtevnejšim situacijam so bili kos.

Nedvomno pripada največ zaslug režiserju, ki mu je uspelo ustvariti res harmonično uprizoritev, v kateri glavne osebe niso izstopale — kar se sicer na podeželskih odrisih rado dogaja. Tudi scena je ustrezala vsebinski drame in učinkovito podprla dogajanje na odru.

poldne na sporednu telovadni nastop. Nastopilo je nad dve sto telovadcev in telovadkod, od najmlajših do članov in članic.

Veliko število gledalcev je z avoplavi pozdravljalo nastopajoče v orodni telovadbi, prostih vajah in parterni telovadbi. Vendar bi bilo prav, da bi se nekateri oddelek temeljite pripravili na tak nastop, s čemer bi pridobila sama prireditev.

V naslednjih dneh so imeli na sporednu razne druge predstave kot šahovski dvoboje s šahisti z Jesenic itd. V sredo so govorili tudi Bohinjci s Cankarjevimi »Hlapci«.

Glavni del prireditev bo v soboto in nedeljo. Tedaj bodo sodelovali tudi pevski zbor, tamburaški zbor »Svobode« iz Trbovelj, pevski zbor iz Bohinja in drugi. V soboto bodo nastopali pevski zbori, istočasno bodo razvili tudi v težjih vlogah med odraslimi igralci. V tej sezoni so z uspehom igrali igro iz kmečkega življenja »Revček Andrejček«, iz mestnega okolja pa komedijo »Zaradi stanovanja«; oboje je reziral tovariš M. Tavčar. Z mlinado pa je naštudirala pravljično igro »Pastirček Peter in kralj Briljantin« je dosegla nepriznavanje uspeh. Malčki so pri odprtji sceni glasno reagirali z jokom, smehom in plakanjem. Ta igra ni navdušila le tamkajšnjih otrok, ampak tudi pionirje iz Šentvida pri Ljubljani, Preske in Smartna pod Šmarjo goro, ki so si pod vodstvom svojih vzgojiteljev prijavili k polaganju izpitov 31 tečajnic, ki so zadovoljili vojne izpiti.

—S.G.

Teden kulture na Javorniku in Koroški Beli

Tudi na Javorniku in Koroški Beli proslavljajo obletnico osvoboditve s celotedenskim programom pod naslovom »Teden kulture«. S proslavljanjem so začeli preteklo nedeljo. Po promenadnem koncertu in otvoritvi razstave zgodovinskega materiala iz NOB, je bil po-

da hočejo dograditi zadružni dom, da hočejo imeti lepo dvojno z modernim odrom, jim je rad z nasveti pomagal. Začetno delo, ki je zaradi raznih ovir in težav takrat res stalno, je hitro napredovalo, brž ko je tov.

Tavčar izposloval kredit za dograditev zadružnega doma. Tov. Resnik je prevzel vodstvo gradbenega odbora, obe učiteljice sta organizirale prostovoljno delo. Z marljivostjo in podporo vsega prebivalstva jim je uspelo, da je bila že 4. VII. 1953 otvorena novega doma. Veliko je bilo še težav in pomanjkljivosti, a vztrajnostjo in skupnimi naporji so jih postopoma premagali. Občinski ljudski odbor v Medvodah je z razumevanjem spremjal delo Kulturno-umetniškega društva v Pirničah in, ko je kazalo, da zadružnega doma ne bo mogoče vzdrževati, je prevzel breme plačevanja amortizacije za ta dom, posopije pa je ostalo v upravi domačega Kulturno-umetniškega društva. Predsednik društva, tov. Resnik, z največjo skrbjo upravlja stavbo in si prizadeva za čim boljšo tehnično opremo odr. Letos so že nabavili novo glavno zaveso, garniture lesnitih kulis in tri reflektorje.

V igralsko družino so vključeni odrasli člani in mladina. Tudi pionirji zelo radi igrajo. Ponosni so na svoj odr, saj so tudi oni po svojih močeh prispevali pri gradnji doma. Mladinci in mladinci, ki rastejo iz pionirskih vrst, nastopajo najprej v mladinskih igrah, nekateri izmed njih pa se vedno bolj uveljavljajo tudi v težjih vlogah med odraslimi igralci. V tej sezoni so z uspehom igrali igro iz kmečkega življenja »Revček Andrejček«, iz mestnega okolja pa komedijo »Zaradi stanovanja«; oboje je reziral tovariš M. Tavčar. Z mlinado pa je naštudirala pravljično igro »Pastirček Peter in kralj Briljantin«, tov. Jesiharjevo, ki že deset let vsega mlinado v Pirničah, s šolskim in izvenšolskim delom. Kljub temu, da že sedmo leto poučuje dva razreda, še najde čas za vaje in drugo

delo v odboru društva. Otrokom

primerna igra »Pastirček Peter in kralj Briljantin« je dosegla nepriznavanje uspeh. Malčki so pri odprtji sceni glasno reagirali z jokom, smehom in plakanjem. Ta igra ni navdušila le tamkajšnjih otrok, ampak tudi pionirje iz Šentvida pri Ljubljani, Preske in Smartna pod Šmarjo goro, ki so si pod vodstvom svojih vzgojiteljev prijavili k polaganju izpitov. Pionirji okoliških šol so radi odzvali povabilu mladih pionirskih igralcev, nastopajoči pa so jim za moralno in materialno podporo zelo hvaljeni.

Z zaključno predstavo v letošnji sezoni — »Vido - Staš«, bodo 15. maja člani Kulturno-umetniškega društva v Pirničah proslavili deseto obletnico osvoboditve. Vsi sodelujoči so vključili v to delo veliko truda; upamo, da tudi uspeh ne bo izostal. S to uprizoritvijo bo storjen spet korak naprej k doganemu, naprednemu ustvarjanju na amaterskem odrusu.

Med tržičkimi športniki in še kaj...

D ež je padal in k sreči sem še kolikor toliko suh prišel pravčasno na vlak. Zadovoljen sem se udobno vsebel v železniški voz in koval načrte, kaj moram danes zvesteti o delu in o življenju tržičkih športnikov.

Kmalu sem zaslilaž Živig in »tržička fajfa« je počasi, kašjajoče potegnila tistih nekaj železniških vozov. Po vstopi denarja, kolikor sem ga dal za vozni listek, sem sklepal, da se bom peljal približno 15 km. Toda da se bom peljal tudi s 15 km na uro si nisem misli. Presenečen nad tako počasnim cincanjem sem že skoraj pozabil po kaj sploh grem v Tržič...

Pa dovolj tega opisovanja te dolgočasne vožnje v Tržič!

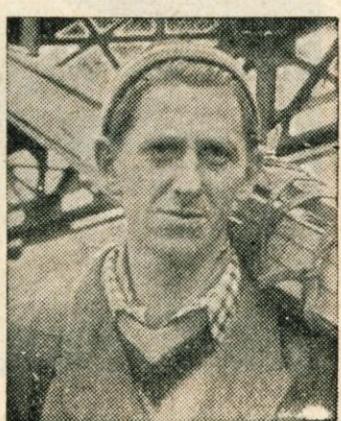
SMUČANJE JE V TRŽIČU LUDSKI ŠPORT

C e hočemo govoriti o športu v Tržiču potem moramo brez oklevanja začeti pri smučanju. Mladi in stari, vsi so smučarji. Zelenica pa je njihov malik, kateri vsi »poje« najlepše hvalnice, ker je pol leta pod snegom.

Tržički smučarji bodo letos obhajali tudi »manjši« jubilej — 30-letnico smučarskega kluba, ki je bil ustanovljen leta 1925. Kot skoraj povsed pred vojno, je bilo tudi delo smučarjev v tem klubu precej težko. Med klubske odbornike so se vrinili skoraj sami nemškutarji, tekmovalci pa so bili Slovenci, naši gorenjski fantje. Razumljivo nam mora torej biti, da njihovo delo res ni bilo prav lahko, kljub temu pa so se tekmovalci z veliko voljo in požrtvovalnostjo do zmage, seveda pa tudi z znanjem, že več let pred vojno borili za najboljša mesta med smučarji v naši domovini. Omeniti moramo, da so v Tržiču dobri smučarji samo v alpskih disciplinah (slalomu, veleslalomu in smuku), ker imajo samo za take vrste smučanja primerne tehnike.

Kot vse drugo je med vojno prenehalo tudi smučanje, po voj-

ni pa je zaživel kot še nikdar prej. Kmalu so se začeli vrstiti uspehi za uspehi. Malokdo je, ki ni še slišal za imena kot so Stefe, brata in sestro Lukanc,

Janko Stefe

brata Krmelj, brata Križaj itd., ki so zmagovali na raznih smučiščih doma, sem in tja pa tudi v tujini. Največji uspeh, ki ga je dosegel Tržičan pa je 13. mesto Janka Štefeta v smuku na smučarski olimpijadi 1952. leta, ki je bila na Norveškem. Omeniti moramo tudi to, da so bili na vseh povojnih armijskih prvenstvih zmagovalci Tržičani.

Veleslalom v Vratih

V nedeljo bo 4. mednarodni zlatorogov veleslalom v Vratih, za katerega je pri vseh prijateljih smučanja veliko zanimanje. Organizatorji pričakujejo, da se bo letos te prireditve udeležilo še precej več tekmovalcev kot prejšnja leta. Za tekmovanje je prijavljenih že tudi precej predstavnikov avstrijskih alpskih smučarjev.

Letos bo temu tekmovanju pridruženo še tekmovanje gorskih reševalcev in že tradicionalni bukov smuk. Zlasti bo verjetno zabavno in tudi zanimivo tekmovanje za bukov pokal, katerega se običajno udeleže naši najvidnejši planinski in športni veterani kot so Čopov Joža, dr. Miha Potočnik in drugi. Pred

Za 10. obletnico

Namiznoteniški igralci Triglav iz Kranja bodo imeli 19. in 20. maja v počastitev 10. obletnice osvoboditve velike namiznoteniške prireditve. 19. maja ob 15. uri bo sindikalno prvenstvo mesta Kranja, ob 20. uri pa bo dvoboj ligaških moštov Industriigradnje iz Zagreba in domačega Triglava. Dvoboj bo prav gotovo zelo zanimiv, saj so Zagrebčani drugo moštvo na levični najboljših v svoji republike.

Srednješolci se bodo borili za naslov najboljšega namiznoteniškega igralca Kranja 20. maja ob 15. uri, zvečer ob 20. uri pa se bo srečala delavska mladina mesta Kranja na ekipnem turnirju. Vse prireditve bodo v zgornji dvorni Sindikalnega doma.

V Kranju je bil cro

Preteklo nedeljo je bil v Kranju kros »Osvoboditve« na katerem so sodelovali dijaki srednjih in strokovnih šol iz Kranja. Med posamezniki so bili najboljši: mladinci — Partova in Bičkova, mladinci — Končan in Pernuš, članice — Dežmanova in Šoberlova, pri članih pa s. Dokl in Vučkovič. Kot moštvo so bili najboljši dijaki tekstilnega tehnikuma.

KOLO ZAIGRAJMO...

K o sem se vračal s kopališča v Radovljici, po Kopališki cesti, nejevoljen in žalosten obenem, da sem tokrat tako malo opravil, sem nehoti prisluhnih pesmi, ki mi je prihajala na uho iz hiše na desni: »Kolo zaigrajmo, kolo partizansko...« Takoj sem ugotovil, da so to glasovi, ki se niso »mutirali«. Vstopim, zgoj zaradi radovednosti. V hipu sem prijetno presenečen, ker sem se znašel v radovljiskem otroškem vrtcu.

Če bi me kdorkoli povprašal ali imajo v Radovljici otroški vrtec, bi mu odgovoril pritrdilno. In to v globokem prepricaju! Saj morda ni mesta ali industrijskega središča, kjer ne bi bilo teh koristnih ustanov. Za radovljiskoga pa nisem točno vedel, kje je.

Vstopim. Predsoba. Iz predobe vodi več vrat in skozi nje lahko prideš v različne prostore vrtca. Skozi ona na desni slisim zopet iste glasove kot trenutek prej na cesti, ki drug drugega prehitujejo: »Tovarišica, jaz, tovarišica, jaz tudi, pa še jaz!«

Nekaj časa tu stojim, obojavjam se ali naj potrkam in pesmico, za katero pravi, da ji

Na uho pa sem ujel tudi drugo, slabo stran tržičkih smučarjev, zato obrnimo še malo te »ase« (predstavljajmo si, da imamo v rokah kartu) in videli bomo tudi črne in temnejše »nameže«. Najboljši smučarji iz Tržiča so tudi stalni državni representanti v alpskih disciplinah, zato imajo kot tudi tudi veliko večje možnosti za napredok kot naši mladinci. Zar pa se tako bojijo, da bi se med nje vrinili prav ti mladi, nadarjeni smučarji, da se njihov neuspeh raje smejejo, kot da bi jim pokazali, kaj jim še manjka, čeprav so večkrat bolj nadarjeni za smučanje kot oni sami. Vendar pa upamo, da bo kmalu bolje, saj jim je dal že lansko leto zgled Slavko Lukanc. (Menda zato, ker sam ne bo več tekmoval, Začetek je pa le!)

DVORANA JE ŽE PREMAJHNA

T akoj ko je bila naša domovina spet svobodna, so se v tržičkih telovadnicah začeli zbirati mladi in stari, cicibani in pionirji — vsi navdušeni telovadni. Ze isto leto so priredili večji telovadni nastop in z njim dosegli pri Tržičanih veliko dobrovanje, kar je imelo za posledico, da se so njihove vrste zelo hitro mnogo. 1946. leta so vsi tržički športniki začeli z udarniškim delom graditi vrtico športno igrišče, ki pa je žal še do danes ostalo takšno, kakršnega so lahko naredili res samo z udarniškim delom!

Čeprav so že 1953. leta obhajali 50-letnico telovadbe v Tržiču in takrat imeli tudi veliko telovadno manifestacijo, je po vojni moralno njihovo delo pričeti znova. Danes pa je v TVD »Partizan« že več kot 300 članov, med njimi večina mladincov, ki jim je telovadnica za njihovo delo kljub temu, da so jo preuredili, precej premajhna. Radi bi videli, če bi jo lahko kar po ribniško razširili.

Tržički telovadci so dosegli že veliko uspehov, saj imajo stene klubske sobe skoraj prekrite z diplomami in pokali. Člani nižjega razreda so na državnem prvenstvu v Splitu osvojili celo drugo mesto. Največji uspeh, ki so ga dosegli pa je, da so bili v kranjskem okraju zaporedoma (1947 do 1949) najboljše TVD »Partizan« in si priborili v trajno last prehodno zastavo. Prav tako pa je tudi velika pomena drugo mesto celotnega društva 1952. leta na republiškem prvenstvu v Ljubljani.

TVD »Partizan« nima samo telovadcev, temveč ima še tudi lahkootletsko in odbojkarsko sekcijo, ki obe sistematično vadita. Za kratki čas pa gojijo tudi ostale športe in upajo, da jim bo kmalu uspelo ustanoviti še kakšno sekcijo.

NOGOMETASI NAVDUŠUJEJO TRŽIČANE

D ež se kar ni hotel pomehati. Celo nasprotno. Vedno močnejše je padal. Jaz pa sem moral iz enega konca Tržiča na drug konec in to brez dežnika. Bal sem se, da bi se prehadel in sem tako hitro hodil, da mi je bilo že pošteno vroče v hotel sem se odzehjal. Zato sem šel v tržičko kavarno in si naročil borovničev biser.

je najbolj všeč: »Mamica moja je strašno bogata, nima zlata...« Nastopajoči so se vrstili drug za drugim. Začetne »treme« — katere kot mi je pozneje dejala tovarišica vzgojiteljica, nimajo če so sami — so se kmalu znebili.

Na vrsto je prišel Marjanček, ki menda za svoj rojstni dan se ni upihnil 4 sveči na torti, in »stlumno« zapel: »Smo fantastični, če zmanjka vojakov, pa pojedemo mi!« in Matjažek, ves dregatjoč in nepremično zroč v eno točko na nasprotnem zidu, je polglasno zapel: »Dobra volja je najbolja...«

In še in še! Vsi so hoteli nekatere, nekaj recitirati. Tole tisti, ki se že nastopili! To da ura je bila 10. čas za malico. Vzgojiteljica je zaklicala:

»Kdo bo dežurni? — »Jaz, jaz, jaz,« vsi so hoteli biti. Toda, — »Ti pa danes ne boš, ker nisi bil priden — o, ti tudi ne, ker si nagajal Liljanji, jim je z glasom, kateremu bi bilo nesmiselno ugovarjati, odgovarjala tovarišica vzgojiteljica. Končno je le izbrala najpridnejše, ki so potem pazili, da so se »obredili« pred malico v redu izvedli (pravje rok itd.).

V pisarni smo se nato pogovarjali o cicibanih, o vsakodnevnem 5 urnem delu vzgoje-

Kranjski strelci za 10. obletnico osvoboditve

Ob 10. obletnici osvoboditve je strelna družina »Jože Jerebe« iz tovarne »Tiskanina« v Kranju pripravila tri lepe pokale za tekmovanje kranjskih strelnih družin. Dva pokala je podarila sindikalna podružnica »Tiskanina« in sta nomenjena najboljši članski in mladinski ekipo; za rajboljo žensko ekipo pa je pokal daroval delovni kolektiv

članska ekipa postala republiški prvaki v hitrem strelenju z vojaško puško, v letu 1954 pa si je priborila pokal v trajno last.

Doseženi uspehi družine so rezultat požrtvovalnosti in discipline ter medsebojne pomoči članov; istočasno pa so tudi plod razumevanja delavskega sveta, upravnega odbora podjetja in

sindikata, ki nudijo strelstvu vso pomoč.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Prireditve kranjskih šahistov

Kranjski šahisti so 5. maja začeli s prireditvami za 10. obletnico osvoboditve. Skupno s pripadniki JLA so imeli klubski brzoturnir, katerega se je udeležilo 28 šahistov, ki so igrali v treh skupinah. Zmagovalec brzoturnirja je bil Srdjan Bavdek pred Skorubom (JLA) in nadarjenim mladincem Sagadinom.

15. maja in 5. junija pa bodo imeli kranjski šahisti še dve prireditvi v okviru proslava 10. obletnice in počastitev rojstnega dne maršala Tita. Na prvi prireditvi se bodo srečali na brzoturnirju pionirska moštva kanjskega okraja za naslov okrajnega prvaka, kateri bo imel potem pravico sodelovati na republiškem prvenstvu, ki ob 22. maja v Ljubljani.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zajelo predvsem pionirje in mladince.

Na območju Kranja obstaja 8 strelnih družin, katere nimajo strelišča. Nujno je, da bi si s prizadevanjem oblasti in enot JLA zgradili nova strelišča; razen gradbeni materiali pa bi prispevali delovni kolektivi. Tako bi strelstvo z njihovim sodelovanjem množično zaj

Iz sodnih dvoran

Pred Okrajnim sodiščem v Škofji Loki so bili pred kratkim obsojeni Stanislav Zore, Marjan Gašperlin in Anton Benčina, bivši uslužbenci, delavci podjetja »Odpad« v Ljubljani. Vsi trije so proti koncu leta 1953 prevažali odpadno želeno in drugi odpadni material iz Železarne na Jesenicah v skladišče »Odpada« v Ljubljani.

Pri treh vožnjah pa so se ustavili med potjo v Škofji Loki, vzelki nekaj materiala iz avtomobila in ga prodali že pokojnemu upravniku »Odpada« v Škofji Loki. Po podatkih, ki so bili ugotovljeni v kazenskem postopku, so prodali najmanj 366 kg bronastih odpadkov, 220 kg bronastih ostrižkov in 36 kg bakrenih odpadkov, v skupni vrednosti 75.690 dinarjev. Izkuščke, ki so jih prejeli za prodani material pa so med seboj delili. Vodja je bil Stanislav Zore, zato je prejel tudi največjo kazeno in sicer 4 meseca zapora. Marjan Gašperlin je bil obsojen na 2 meseca in Anton Benčina na 3 meseca zapora.

Jože Bernik, Milan Gartner in Ivan Čadež, vsi iz okolice Škofje Loke so se v preteklem letu na veselicu v lovski noči na Starem vrhu pri Škofji Loki pretepal. Pri tem pretepu je Jože Bernik s ključem od hišnih vrat udaril Alojza Bernika po glavi, Milan Gartner pa s pivskim kozarcem Alojza Bernika po glavi, nato pa je še Ivan Čadež z nekim trdim predme-

tom udaril Milana Gartnerja po glavi, Milan Gartner pa je vrnil Čadeža udarec s steklenico po glavi. Tako so Ivan Čadež, Alojz Bernik in Miljan Gartner dobili lažne telesne poškodbe. Za to vročekrvnost je sodišče odsodilo Jožeta Bernika in Ivana Čadeža na 10 dni, Milana Gartnerja pa na 14 dni zapora.

Mario Kosmač in Anton Močnik iz Volake v Poljanski dolini, se kaj rada ukvarjata s preprodajo lesa in drva, ne da bi imela za to dovoljenje. V jeseni 1954 sta ob raznih prilikah prodala Antonu Mlakarju, mesaru iz Gorenje vasi, mešana drva za kurjavo, prav tako pa sta se prodala tudi nekemu drugemu 3 kub. m drva. Oba sta se zagovarjala, da nista vedela, da je preprodaja drva prepovedana, vendar sodišče temu zagovoru ni verjelo in je Kosmača in Močnika odsodilo, vsakega na 25 dni zapora.

Pred kratkim se je moralo pred sodiščem v Škofji Loki zagovarjati tudi več trgovskih poslovodij in upravnikov trgovskih podjetij, ki so v svojih poslovničnih prodajalih petrolej dražje kot po 110 din za kg. Ta cena je bila določena z odlokom o najvišjih prodajnih cehah za nekatere proizvode. Tržna inšpekcijska OLO Kranj je ugotovila te prestopke, ki pomenijo kršitev predpisov o cehah, zaradi česar je to zadevo obravnavalo tudi sodišče. Tako

je bil Franc Babič, upravnik trgovskega podjetja Železnina Škofja Loka, obsojen na 4000 din denarne kazni, Bernarda Trobec, poslovodkinja trgovskega obrata KZ Loka na 3000 dinarjev, Jože Košenina, poslovodja trgovskega obrata KZ Trata - kolodvor na 3000 din denarne kazni in Kristina Pokoren, poslovodkinja trgovskega obrata KZ Zabnica na 5000 din denarne kazni. Poleg teh že obsojenih poslovodij pa se bo moral zaradi istega kaznivega dejanja zagovarjati še nekaj poslovodij. To naj bo opozorilo našim trgovskim uslužbencem, da se je treba v primerih, ko so cene določene, predpisov tu di držati.

Vinko Dolinšek iz Štefanje gore je nekega dne v decembetu preteklega leta v večernih urah videl na dvorišču podjetja »Kurivov v Kranju, 3 tonsko ročno dvigalo za voz in ga ukradel. Dvigalo je vredno približno 7000 dinarjev. To dvigalo je potem tudi takoj prodal naprej za 7500 dinarjev. Za to tativno ga je sodišče odsodilo na 4 meseca zapora.

Maks Šifler iz Veštra pri Šk. Loki, kakor je videti, ne poznaše. Dne 23. 2. 1955 v popoldanskih urah mu je neki učenec osnovne šole v Škofji Loki po nesreči vrgel snežno kepo. To ga je razježilo, da je skočil za učenčem, ga udaril z roko po obrazu, učenca dvignil in ga z vso silo vrgel na tla tako močno, da je Dolinar obležal v nezavesti. Ob udarcu na kamenje pa je na čelo dobil tudi rano. Šifler je priznal, da je učenca udaril, zanikal pa, da bi ga vrgel ob tla in navaja, da se mu je sam izmaznil iz rok in padel na tla. Priče pa so ta njegov zagovor ovrgle ter je bil Maks Šifler za ta postopek proti temu učencu obsojen na 1 mesec dni zapora, razen tega pa mora platičati tudi odškodnino in stroške oškodovanemu očetu.

Iz Češnjice

SZDL in gasilsko društvo v Češnjici pri Bohinju, pripravljata veliko tombolo. Dobiček tombole so namenili za popravilo kulturnega doma v Češnjici.

Gorenjski gasilec

I. GORENJSKI GASILSKI FESTIVAL

Vsemu članstvu v zvezi s festivalom sporočamo:

1. V nedeljo 15. t. m. bo obvezna vaja za udeležbo na festivalu. Udeležba je obvezna za vse, ki bodo nastopili na glavnem nastopu: t. j. pionirska in sanitetna ekipa, člani in članice. Vaje se prično točno ob 8. uri zjutraj v paradih in delovnih uniformah. Vsi poveljniki naj po prihodu na nogometno igrišče NK Triglav dajo poročilo o udeležbi dežurnemu štabu.

2. Te dni bodo vsa društva prejela obveznosti o sodelovanju svojega članstva v paradi.

3. Društva, ki so obvezna dostaviti razni material in mize ter klopi, opozarjam da pravčasne izvršijo obveznosti. Mize s klopmi morajo biti dostavljene v Savskem logu v soboto 21. maja od 12. do 18. ure.

4. Rediteljska služba: Zveza se je obvezala, da bo sodelovala pri rediteljski službi na slavju delavske mladine 22. t. m. S tem v zvezi obvezamo vsa društva, ki so obvezna poslati reditelje, da se morajo vse reditelji zbrati v nedeljo 22. t. m. ob 5. uri zjutraj pri gasilskem domu PGD Kranj.

Rediteljska služba za dni festivala pa bo naknadno razposredovala.

5. Vsa društva ponovno vabi mo, da izdelajo načrte in že v začetku tedna od 22. dneva pričnejo z okrasitvami gasilskih domov. Ponovno naročamo, da se vsi domovi kar najlepše okrajenijo.

6. Plakati: Vsa društva bodo prejela tekem prihodnjega tedna plakate za festival, katere precimo, da jih izbesite na zaščitenem vidnem mestu.

Zaključna navodila za festival bodo objavljena v prihodnji številki lista.

Pravilne rešitve prvomajske nagradne križanke

Vodoravno: 1., 34., 98. in 121.

Vsem delovnim ljudem čestita ob prazniku dela Glas Gorenjske, 17. premije, 18. zajemam, 19. so, 21. kloke, 23. tumor, 24. re, 25. ork, 27. ona, 28. vod, 30. bar, 31. sod, 32. kila, 36. loka, 37. Salk, 39. uspešen, 40. nova, 42. SKUD, 44. kopen, 45. kopa, 47. LG, 49. opomin, 51. čokata, 53. lo, 54. ERO, 56. atom, 57. reta, 58. pir, 59. topo, 61. ol, 62. sr., 63. pore, 64. obesek, 66. Atenc, 68. rapir, 70. tmalo, 71. opeka, 73. uk, 75. or, 76. kosec, 79. Meta, 80. Odol, 81. skif, 83. delo, 84. ara, 85. prod, 87. obir, 89.nak, 90. ro, 91. molk, 92. sir, 94. UFUS, 96. NL, 97. ta, 101. RK, 103. puls (pulz; z = s), 105. por, 106. boa, 107. opal, 109. seliti, 111. nabor, 113. ovan, 115. ar, 116. noti, 118. nor, 119. dren, 120. so.

Naprijčno: 1. visok, 2. ep, 3. mrk, 4. delo, 5. Emona, 6. Lika, 7. oje, 8. ve, 9. iz, 10. mat, 11. ljub, 12. jamar, 13. umor, 14. der, 15. EM, 16. čreda, 20. oris, 22. pretep, 24. roka, 26. klas, 28. vspom (tu je bila v križanki napaka, ker se beseda glasi pravilno vzpon), 29. dišec, 31. sova, 33. Alko, 34. Eskim, 35. tehor, 36. lopa, 38. kupa, 40. no-

ta, 41. dletlo, 43. dotoki, 45. katan, 46. borec, 48. grob, 50. mol, 52. kes, 53. lire, 55. opereta, 58. ponosen, 60. Osaka, 63. pelod, 65. epa, 67. tak, 69. rudopok, 70. tribuna, 71. omara, 72. pero, 74. kod, 75. oko, 77. Elan, 78. Cokla, 80. orla, 82. fifi, 85. Po, 86. vir, 88. Ru, 91. maline, 92. sprana, 93. grobar (narobe), 95. spranj, 97. tul, 99. ibon, 100. zor, 102. kal, 103. Peru, 104. Stol, 107. Oven, 108. lesk, 109. sak, 110. Ita, 112. bos, 113. ore, 114. Noe, 117. Ig, 119. dr.

SREČNI DOBITNIKI PRVOMAJSKIH NAGRADNE KRIŽANKE SO:

1. nagrada — Simunac Zdenka, Kranj, Partizanska 13 — 2.000 dinarjev;

2. nagrada — Markelj Stane, Kranj, Titov trg 9 — 1.000 dinarjev;

3. nagrada — Repanšek Anka, Mengeš, Zobna ambulanta — 500 dinarjev;

4.—6. nagrada po dve knjigi so dobili Štempihar Marijan, Voklo 58, Senčur; Vertovšek Alojz, Kranj, Gasilski trg 5 in Tičar Marijan, Kranj, Jenkova ul. 8.

Žrebanje srečnih 70. kola (plan I) državne loterije

ZREBANJE srečnih 70. kola (plan I) državne loterije

so zadeli so dobitek dinarjev označenimi štev.

00	1.000—
50240	80.000—
57380	60.000—
228420	100.000—
396360	100.000—
537950	100.000—
871	5.000—
28581	80.000—
31951	80.000—
51451	60.000—
51491	80.000—
69381	60.000—
334801	200.000—
2	200—
112	10.200—
9352	30.200—
2082	40.200—
193672	200.200—
263952	100.200—
943	3.000—
6973	20.000—
010133	100.000—
016733	100.000—
105813	100.000—
245883	100.000—
259513	100.000—
316363	100.000—
554783	100.000—
9094	50.000—
59914	80.000—
385	2.000—
915	5.000—
6655	40.000—
7625	20.000—
303405	200.000—
442155	100.000—
3376	50.000—
041366	100.000—
171586	100.000—
185586	200.000—
518276	100.000—
540216	200.000—
586766	100.000—
137	2.000—
1137	32.000—
45637	60.000—
256677	800.000—
279677	600.000—
298	2.000—
868	2.000—
0528	20.000—
141258	100.000—
357218	100.000—
452428	100.000—
588268	100.000—
9	200—
659	3.200—
0619	20.200—
7859	30.200—
00969	60.200—
474239	400.200—

OBJAVE - OGLASI

Prodam poltovorni poltonski avto Renault in nov električni štedilnik, Trgovina Zlato polje, Kranj.

Prodam kozolec z 12 okni, betonskim podstavkom, pokrit z opeko. Cena po dogovoru. Informacije se dobre Primskovo 192, Kranj.

Prodam stavbno parcele v Kranju. Naslov v upravi lista.

Prodam delno dograjeno hišo s 700 kvadratnih metrov na zemlji ob cesti na Golnik. Naslov v upravi lista.

Prodam kozo z mlačiči, dobro mlekarico. Zaplotnik, Pivka 22, p. Naklo.

Prodam molzno kozo. Naslov v upravi lista.

Prodam kozo. Bukovnik Ka-

tarina, Hotemože 18, p. Šenčur.

Prodam dve zazidljivi parceli poleg žage »Projekt« na Kokriči. Naslov v upravi lista.

Prodam sesalec za prah znamenje »Elektro Lux« v dobrem stanju in balanso »Biancki«. — Naslov v upravi lista.

Iščem prazno solo v Kranju. Pomagam v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Iščem pastirja za planino Javornik (Storžič). Plača po dogovoru. Janko Markun, Babnivrt, p. Golnik.

Iščemo mlajšo pisarniško moč za blagajniške posle. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop takoj. Ponudbe poslati na Kmetijsko zadrugo Smlednik.

Kupim stroj za mešanje in grabiljenje sena (kombin

„Jenkova kasarna“ in „Šenkova hiša“

spomenika preteklosti Jezerjanov

Jezerska dolina je bila obljudena že v 12. stoletju. To pričajo stara poslopja, posebno še dve stari hiši in cerkvi.

Napotil sem se po staro kolovozni poti na Zg. Jezersko, kjer sem zvedel, da je tam še dobro vidna kultura Jezerjanov na starih kmečkih poslopjih. Pri Jenkovih sem se seznanil z go-

»Jenkova kasarna«

spodinjo in gospodarjem tamkajšnje kmetije ter ju naprosil, da bi mi razkazala starinsko triadnostropno stavbo — »Jenkovo kasarno«.

Najprej smo si ogledali zunanjost. Hiša je bila pravi velikan za tiste čase. Presenetil me je zlasti veliki, 15-metrski balkon na vzhodni strani. Zidovje — zidana je do prvega nadstropja, naprej pa je lesena — je že razpokano. Poleg tega poslopja so še druga — starejša od sto let.

Nato smo stopili skozi velika vhodna vrata v pritlične prostore, kjer je bila prostorna družinska soba, ki pa se sedaj uporablja za gospodarske namene. Dobro je ohranjena kuhinja, a ta se danes več ne uporablja. Po vhodnih vratih, sosednje sobe kuhinje, je videti, da je morala biti tukšna celica za jetnike. V pritličju je še klet, ki ima tudi dobro ohranjena lesena strop. V prvem nadstropju je znamenita ječa, v kateri so bile do nedavnega v zid vdelane verige. Na stenah so vidni napisni v nemščini in v latinščini. Poleg napisov so še letnice 1573 in 1575. Strop je popolnoma preperel. V tretem nadstropju — podstrešju — ni nič

Basen o vladnosti

Družba ježevcev se je v mrzlih jesenskih dneh stiskala skupaj, da bi drug drugega obvarovali pred zmrznenjem. Toda kmalu so prebrido občutili, da jih bodice neusmiljeno zbadajo in so se spet razmaksnili.

Cim jih je potreba po topotu spet pripeljala skupaj, se je ponovilo zopet tisto drugo zlo... Tako so se ježevci prerivali sem in tja med obema nesrečama, dokler niso našli tiste znosne razdalje, da so mogli najbolje vzdržati.

In to razdaljo so imenovali: vladnost in dobre manere!

Ze dobro uro sta čakala skrita med vrbjem. Mračilo se je in zarja, odbijajoča se od gladine jezera, je počasi ugašala. Levo od njiju je utoril v sivino Celovec.

Bila sta nestrna. Rosite — tako je bilo ime dekleta, ki sta ga pričakovala — še ni bilo. Pred mesecem sta jo spoznala in objubili. Jima je, da ju reši ujetništva in popelje do partizanov.

Včeraj sta ji izročila perilo, brivski prapor, skratka vse, kar bosta potrebovala v partizanih. Vsaj tako sta menila. Rosita je dejala, da bo zaradi lažjega pobega zanesla njuno prtljago do Jesenic, kakih trideset kilometrov oddaljenega kraja za gorami, črtočimi se na jugu.

— So tam že partizani? — sta jo vprašala.

— Da. V bližnjih hribih, — je odgovorila. — Počakajta me jutri ob mraku med vrbjem ob jezeru, — Potem je šla, kajti zagledala je kmeta, pri katerem sta ujetnika delala.

Vrnila sta se kakor vsake večer v taborišče. Nikomur nista zaupala, da bosta jutri — to je danes — pobegnili. Legla sta na pograd. Zaspali nista mogla. Vse preveč ju je razburjala misel na beg. Sele proti jutru sta zatisnila oči, a ju je kmalu vrgel iz spanja rezek pisk piščalke dežurnega stražarja.

Pohitela sta z drugimi ujetniki na zborno mesto pred barako, pred katero so se v dvored uvrščali »jonnyji«; tako so pravili Nemci angleškim ujetnikom. Tisti, ki so bili v ujetništvu že več let — in John Cowley in Irving Emerson sta bila — so se uvrstili v posebno vrsto. Nemci so ju ujeli, ko so razbili angleško vojsko pri Narviku na Norveškem. Romala sta skozi vrsto ujetniških taborišč — od Oslo, Hamburga, Berlina, Gdanska, Leipziga, Dunaja — dokler ju niso pred meseci poslali v to taborišče blizu Celovca.

Ujetniki so stali v pozoru. Komandant taborišča, na eno oko slipi Nemeč z zaraso brazgotino na obrazu, katero mu je napravil drobec ruske granate, je določal skupine za delo v taborišču, vrsta s stariimi ujetniki pa se je na komando obrnila in odkorakala proti izhodu. Stražar, zaspan kakor vsako jutro, je spremljal ujetnike in jih razdelil po bližnjih kmetijah, kjer so delali do večera.

Tako je mineval tudi ta dan. John Cowley in Irving Emerson sta delala na polju. Gospodar je popoldan odšel v Celovec. Ujetnika sta se večkrat ozirala po soncu, a to je bilo kakor prikovano na nebo in se ni hotelo nagniti k zatonu. Vsaj tako se jima je zdelo. Končno se je le jelo nagibati k hribom na zahodu.

Previdno sta z očmi preletela polje proti kmetiji. Hiša je samevala med sadovnjaki. Na pragu ni bilo nikogar.

Spogledala sta se in motiki sta jima padli kar sami iz rok. Kmalu sta bila med vrbjem. Minute so minevale počasi, še bolj počasi, kakor je mineval dan. Rosite, plavolasega dekleta, ki

ZANIMIVOSTI

MEHANSKE ROKE ZA ATOMSKE STROKOVNJAČE

Ameriški strokovanjaci so izdelali posebne mehanske roke, katerih se poslužujejo uslužbenici, ki imajo posla z nevarnim radioaktivnim materialom in lahko z njimi opravljajo tudi najnevarnejše operacije, čeprav so od njih oddaljeni tudi po več metrov. Rokovanje s temi velikanskimi mehanskimi rokami, ki so dolge več kot sedem metrov je zelo preprosto, kljub temu pa z njimi lahko uslužbenici pišejo tudi najmanjše in najbolj natančne podatke.

NAJVEČJA HIDROCENTRALA V AFRIKI

Pred kratkim so v Bil El Uidanu v francoskem Maroku spustili v pogon največjo hidrocentralo v Afriki. Ta hidrocentrala bo sama proizvajala letno toliko električne energije (200 milijonov kilovatnih ur) kot so jo doslej vse elektrarne v Maroku, ali tretjino energije, kolikor jo proizvaja letno največja francoska hidrocentrala na reki Roni, Donser - Mondragon. Nad jezom nove hidrocentrale pa je nastalo veliko jezero 700 kvadratnimi kilometri površine.

NAJVEČJI KOS URANOVE RUDE

Največji kos uranove rude, kar so jih našli do danes ima obseg 60 centimetrov in je dolg 47,5 centimetrov ter tehta 46 kilogramov. Vsebuje 80 odstotkov urana in ga cenijo na približno milijon dinarjev. Stoji iz uranskega dioksida in uranskega trioksida ter vode. Ta največji kos uranske rude so za nekaj časa razstavili v ameriškem muzeju za prirodno zgodovino v New Yorku.

SEST DEBELIH KNJIG O BOLHAH

Pred kratkim je nek angleški časopis objavil, da je poznana angleška znanstvenica in entomolog Miriam Rotchield Lain zaključila z neobičajnim znanstvenim delom - študijem o življenju bolh, kar predstavlja njen življenjsko delo. Življenje bolh je napisala v šestih debelih knjigah, ki obsegajo skupaj več kot 4000 strani. Miriam je neprenehno v krogu bolh in jih vsakodnevno raziskuje do najmanjših potankosti.

Za kratek čas

RIBIŠKA

»Hudimana, še takrat, kadar kaj ujamem, ne smem nesti domov.«

ju je pred mesecem nagovorila, še ni bilo. Takrat sta jo imela sprva za Nemko. Kmalu pa je John, ki je pred vojno študiral germanistiko, opazil v dekletovi govorici tuj prizvok, neko mehko, ki je značilna za Slovane. Tako nekako so govorili domačini v bližini Gdanska, tistega Gdanska, ki ga je pred petimi leti uporabil Hitler kot vzrok za začetek svojih osvajalnih pohodov po Evropi.

John se ni motil. Dekle je kmalu povedalo, da je Slovenka.

— Slovenka? — se je začudil John. O Slovencih je le malo vedel. Poznal je le nekega profesorja, ki je predaval na njihovi univerzi. Da! Doktor Lavrin! On je bil Slovenec. Prešudiral je njegov esej o nemškem pesniku in filozofu Nietzscheju, nihilistu in sanjaču o nadčloveku, tistem Nietzscheju, ki je s svojimi citati oplodil nacistično ideologijo o »herrenvolku«.

Se večkrat so se potem srečali Rosita, Irving in on. Iz teh srečanj se je porodila misel na beg. In zdaj jo čakata že dobro uro, skrita med vrbjem ob jezeru. Nje pa še ni. Mrači se že in čez kake pol ure bo prišel stražar po ujetnike. Tudi kmet se lahko vsaj hip vrne iz Celovca in ju pogreši.

Vedno bolj sta bila nestrna.

Kaj če je ne bo?

Tedaj sta na poti ob jezeru zaslišala korake. Težki okovani čevlji so enakomerno drseli po pesku. Nenadoma so se ustavili.

Ujetnika sta se zdrznila. Bila je orožniška patrulja.

Neslišno sta legla na zemljo in se stisnila h koreninam vrb. Živci so drgetali.

Orožnička sta se nekaj menila, vendar John in Irving nista razločila besed.

Nenadoma jū je spreletela groza. Z nasprotne strani sta začula šum drobnih korakov, ki so se pri orožnikih ustavili.

John je skozi veje opazil Rosito. Ni bila sama. Z njo sta bili še dve neznanji dekleti.

Med glasove orožnikov so se vpletli dekliški glasovi. Ujetnika sta se molče spogledala. Oči so govorile:

— Izdana sva. Rosita naju je izdala. Agentka gestapa je.

Udi so jima postali nenadoma težki, kakor da bi bili iz svinc. Tako jima je bilo, kakor je človeku v grozljivih sanjah. Rad bi ubežal pred stražnimi postavami, pa ne more. Sele ko se prebudi, mu odleže.

To pa, žal, niso bile sanje, marveč resnica. Dobrih dvajset metrov od njiju so bili orožniki, Rosita in neznanji dekleti. Tako nemočna, kakor v teh sekundah, nista bila še nikoli. Tudi spomin jima še ni nikdar deloval tako bliskovito. Vsa srečanja z Rosito so ozivela pred njima.